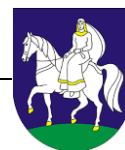

Komunitný plán sociálnych služieb

(novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.,
66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.)

Obec Stakčín
Programovacie obdobie 2025 - 2029

0. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej obec Stakčín plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie obec Stakčín využilo pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., , 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., **120/2024 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

0.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov obce Stakčín boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v obci poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v obci Stakčín.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje obec Stakčín.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v obci Stakčín je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mezianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci Stakčín sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na obec Stakčín.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou Stakčín považované za žiadúce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce Stakčín.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov obce, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálnu, nájomnú.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj

širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb obce Stakčín integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) obce Stakčín 2025 - 2029, integruje a nadväzuje na **Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 - 2030**, PHRSR obce, Územný plán obce, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014), Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008), Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019) a Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013). Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027, Horizont Európa (2021 – 2027), Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie), Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania a Európsky pilier sociálnych práv (2017).

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným **pracovným skupinám** na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

0.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - obce a sú poskytované v obci.

<p>A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i></p> <ul style="list-style-type: none">- prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,- zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,- dopravná služba,- opatrovateľská služba,- domov seniorov a domov sociálnych služieb,- stravovanie seniorov,	<p>B) Služby vzdelávania</p> <ul style="list-style-type: none">- predškolská výchova - materské školy,- základné vzdelávanie - základné školy,- záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času,- školská záujmová činnosť - školské kluby detí,- záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania,	<p>C) Zdravotnícke služby</p> <ul style="list-style-type: none">- základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu,- špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie,- iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne,- rehabilitačné služby,- lekárne,- dopravná zdravotná služba,- lekárska služba prvej pomoci,
<p>D) Voľno-časové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none">- športové ihriská, telocvične,- oddychové zóny,- športové kluby a jednoty,- kluby seniorov,- kino. divadlo. knižnice	<p>E) Bezpečnosť a aktivity prevencie</p> <ul style="list-style-type: none">- aktivity obecnej a štátnej polície,- preventívne vzdelávacie aktivity,- monitorovacie bezpečnostné systémy,- prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku,	<p>F) Bývanie</p> <ul style="list-style-type: none">- sociálne bývanie,- nájomná bytová výstavba,- štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia obce zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť – výroba darčkových predmetov pre turistov...) alebo v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, stacionár pre starších ľudí ...). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím alebo seniora.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby“.

V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb, ktoré poskytujú denné centrá. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

0.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine ((v znení č. 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z., 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z., 125/2013 Z. z., 124/2015 Z. z., 160/2015 Z. z.(nepriamo), 175/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 2/2017 Z. z.) a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z. 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., **120/2024 Z. z.**)). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ((v znení č. 96/1991 Zb., 130/1991 Zb., 421/1991 Zb., 500/1991 Zb., 564/1991 Zb., 11/1992 Zb., 295/1992 Zb., 43/1993 Z. z., 252/1994 Z. z., 287/1994 Z. z., 229/1997 Z. z., 225/1998 Z. z., 233/1998 Z. z., 185/1999 Z. z., 389/1999 Z. z., 6/2001 Z. z., 453/2001 Z. z., 205/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 369/2004 Z. z., 535/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 615/2004 Z. z., 757/2004 Z. z., 171/2005 Z. z., 628/2005 Z. z., 267/2006 Z. z., 267/2006 Z. z., 616/2006 Z. z., 330/2007 Z. z., 334/2007 Z. z., 335/2007 Z. z., 205/2008 Z. z., 384/2008 Z. z., 445/2008 Z. z., 511/2009 Z. z., 102/2010 Z. z., 102/2010 Z. z., 204/2011 Z. z., 361/2012 Z. z., 160/2014 Z. z., 180/2014 Z. z., 239/2014 Z. z., 125/2015 Z. z., 447/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 131/2017 Z. z., 131/2017 Z. z., 70/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 5/2019 Z. z., 413/2019 Z. z., 73/2020 Z. z., 338/2020 Z. z., 345/2020 Z. z., 488/2021 Z. z., 512/2021 Z. z., 42/2022 Z. z., 137/2023 Z. z., 195/2023 Z. z., **285/2023 Z. z.**) podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

0.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovni

- **Územný plán obce**
- **Komunitný plán sociálnych služieb**

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,**
- Viacročný rozpočet

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Konceptia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Konceptia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

Nadnárodnej úrovne

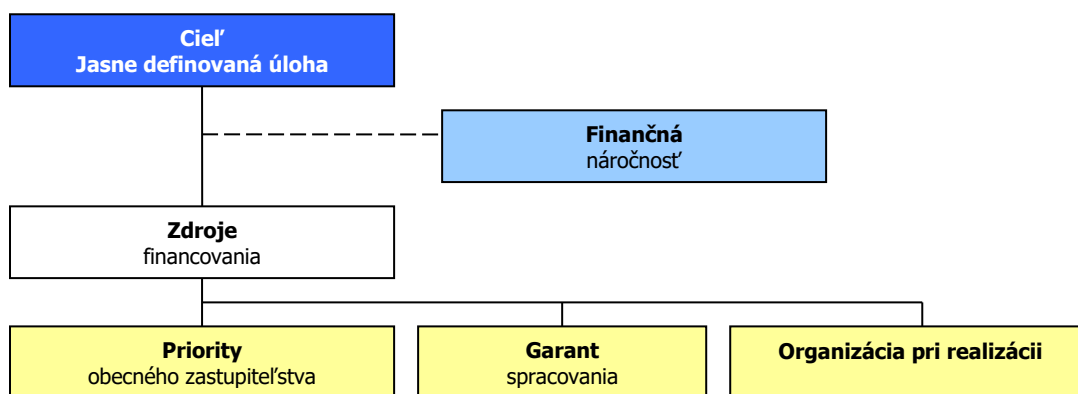
- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie, COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení

- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS obce Stakčín je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Stakčín. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

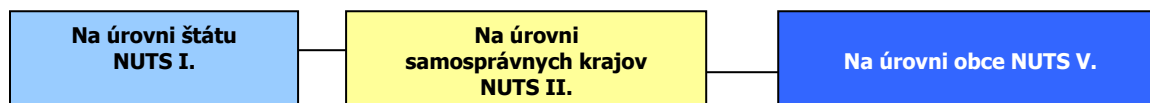
Finančné zabezpečenie

Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Prešovský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS Stakčín nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS obce Stakčín boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Stakčín má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – pozičným dokumentom EK.

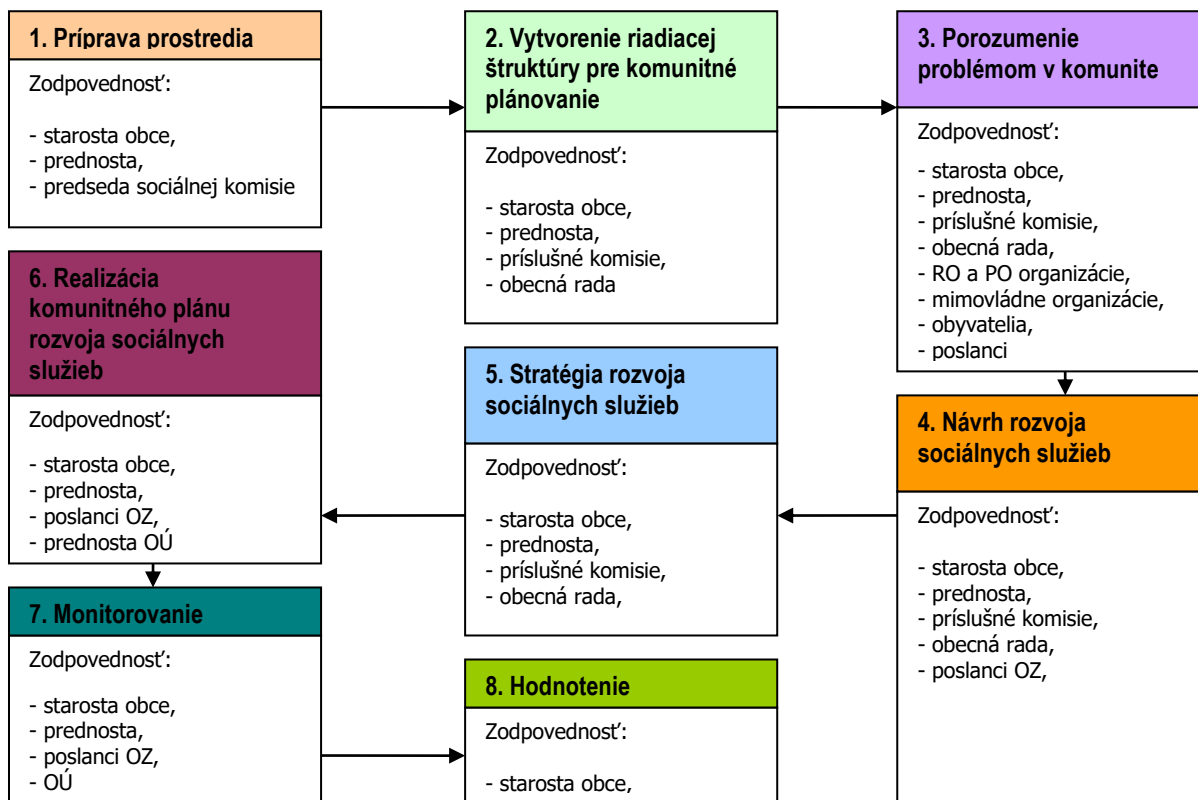
Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentjšia Európa	<p>Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií</p> <p>Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji</p> <p>Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj</p> <p>Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore</p> <p>Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády</p> <p>Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť</p> <p>Modernizácia poskytovania verejných služieb</p> <p>Podpora budovania inteligentných regiónov a miest</p> <p>Podpora digitálnej pripojiteľnosti</p> <p>Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií</p> <p>Podpora malého a stredného podnikania</p> <p>Internacionalizácia malého a stredného podnikania</p> <p>Podpora sieťovania podnikateľských subjektov</p> <p>Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ</p> <p>Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh</p> <p>Digitálne a podnikateľské zručnosti</p>
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	<p>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov</p> <p>Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov</p> <p>Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e</p> <p>Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</p> <p>Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd</p> <p>Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo</p> <p>Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,</p> <p>Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží</p> <p>Zlepšenie kvality ovzdušia</p> <p>Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility</p> <p>Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh</p> <p>Cestná doprava</p> <p>Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest</p> <p>Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti</p> <p>Železničná doprava</p> <p>Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov</p> <p>Podpora regionálnej železničnej dopravy</p> <p>Vodná doprava</p> <p>Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T</p> <p>Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel</p> <p>Adaptabilný a prístupný trh práce</p>
3. Prepojenejšia Európa	<p>Kvalitné inkluzívne vzdelanie</p> <p>Záruka pre mladých</p> <p>Aktívne začlenenie a dostupné služby</p> <p>Potravinová a materiálna deprivácia</p> <p>Sociálne inovácie a experimenty</p>
4. Sociálnejšia Európa	<p>Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov</p> <p>Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov</p> <p>Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas</p> <p>Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch</p> <p>Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody</p>
5. Európa bližšie k občanom	<p>Fond spravodlivej transformácie (FST)</p>

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

0.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	<ul style="list-style-type: none"> - Vyvolanie dopytu v obci Stakčín. - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	<ul style="list-style-type: none"> - hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorit. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	<ul style="list-style-type: none"> - Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Prieběžné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

1. Sociálno – ekonomická analýza

1.1. Základná charakteristika obce

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Stakčín súčasťou okresu Snina a Vyššieho územného celku Prešov.

Základná charakteristika obce Stakčín (2023)

Kód obce	520829
Názov okresu	Snina
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSČ	067 61
Telefónne smerové číslo	057
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1317
Nadmorská výška obce - mesta v m	252
Celková výmera územia obce [m ²]	167 747 303
Hustota obyvateľstva na km ²	14,02
Zdroj: ŠÚ SR	

Nadmorská výška obce je 252 m.n.m. a radí sa k nízko položeným obciam. Celková výmera územia presahuje 167 mil. m². Z hľadiska hustoty osídlenia patrí obec k slabo zaľudneným obciam z hľadiska plochy katastra. Intravilán obce je pomerne husto osídlený, obytná zástavba je rozložená pozdĺž miestnych komunikácií tiahnucich sa v smere Z - V. Vyššiu hustotu vykazuje centrálna časť obce. Priemerná hustota však dosahuje len 14,02 obyvateľa na km².

1.1.0. História

Staré a inojazyčné názvy obce: 1317 Zaktson, 1492 Staccyn, 1567 Ztaxin, 1773 Strakczin, 1808 Stakčín, Sztacsin, Takcsány.

Obec bola založená na valašskom práve. Prvýkrát sa Stakčín písomne spomína v roku 1317 v donačnej listine uhorského kráľa Karola Róberta Filipovi I. Drugethovi. Stakčín sa v nej spomína ako darovaný majetok pod názvom Zaktson. Obec však existovala pred uvedeným rokom, hoci sa o tom nezachovala žiadna písomná správa. Väčšina pozemkov i poddaných patrili panstvu Humenné. V roku 1585 bol majiteľom gróf Homonnai Ján Drughet, neskôr patrila obec Szirmayovcom, v 19.storočí Ocskayovcom. V roku 1804 bolo v obci zriadené obvodné správne centrum so solgabirovom (služný sudca) Michalom Mankom. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, drevorubačstvom, povozníctvom a pálením dreveného uhlia. Už v roku 1612 tu pracoval vodný mlyn a píla. Výlučne obchodom sa zaoberalo päť židovských rodín, ktoré do obce prišli v roku 1808. V druhej polovici 19. storočia bola v obci postavená parná píla, ku ktorej sa drevo zväžalo tromi úzkokoľajkami. V roku 1912 bola dokončená železničná trať z Humenného do Stakčína. Mnohí Stakčičania boli nútení hľadať prácu mimo svojho rodiska. Odchádzali do Ameriky, Kanady, Argentíny, Francúzska, Belgicka a po skončení II. Svetovej vojny do Čiech. V čase I. svetovej vojny sa obec ocitla v centre ťažkých bojov. Z frontu sa nevrátilo štrnásť obyvateľov, obec ostala ťažko poškodená. Tradičný spôsob sa nezmenil ani v období I. Československej republiky. Dva následne požiare (1936,1938), pri ktorých zhorelo päťdesiat domov, podmienky života obyvateľov ešte sťažili. Od marca 1939 do októbra 1944 bola obec pričlenená k horthyovskému Maďarsku. Po vypuknutí II. svetovej vojny sa mnohí obyvatelia obce aktívne zapojili do boja proti fašizmu. Obec bola oslobodená Červenou armádou 30.októbra 1944. Po vojne ostalo osemdesiat percent obce bez príbytkov, pätnásť rodáci zahynuli na fronte a dvadsiati na mínových poliach v okolí obce. Výraznú zmenu životných podmienok priniesla do obce povojnová výstavba. Bola obnovená železničná trať (10.5.1946), dokončená stanica ČSD, poštový úrad, policajná stanica, obvodný úrad, zriadená správa štátnych lesov a osemtriedna stredná škola. V roku 1949 vzniklo JRD, v obci bol zavedený rozhlas (1951) a vystavané nové rodinné domy. Od roku 1958 slúži nový kultúrny dom, zdravotné stredisko (1962), kino a začala výstavba závodu na sušenie zemiakov (1936). V súčasnom období tu pôsobí a.s. Agrifop so zameraním na poľnohospodársku výrobu, Lesný závod a Fopex, s.r.o, ktorý podniká v strojárstve. Obec venuje zvýšenú pozornosť miestnej

infraštruktúre a kanalizácii. Povojnová obnova oživila aj duchovné tradície . Už 1.januára 1945 začala výuka na slovenskej štátnej škole, založenej v roku 1932. Jej prvou predchodkyňou bola školská budova z roku 1880. Druhá bola postavená v rokoch 1905 - 1907. Krátko tu pôsobila jedenásťročná stredná škola. V marci 1959 bola dokončená moderná základná škola .Od roku 1932 pôsobil v obci divadelný súbor, ruský spevácky súbor a Stakčinský detský spevokol . Dnes reprezentuje Stakčín zmiešaná spevácka folklórna skupina Beskyd. Organizovaný charakter športových aktivít predstavuje v obci hlavne futbal. Prvý futbalový oddiel (TJ Klas) vznikol v roku 1947. Pod názvom Agrifop - futbalový obecný klub pôsobí aj v súčasnosti. Svoje zázemie si tu buduje i volejbal, lyžovanie, turistika ,kondičná kulturistika a paragliding. V obci sa nachádzajú pomníky padlým v I. a II. svetovej vojne (<http://stakcin.eu>,14.8.2024).

1.1.1. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Stakčín leží pod úpäťm masívu Nastas, ktorý je súčasťou Bukovských vrchov. Obec (250 metrov nad morom) je vstupnou bránou do Národného parku Poloniny. Spravuje územie o rozlohe 168 km². Obec na severe hraničí s Poľskom, na juhu s južným úpäťm masívu Nastas, ktorý je súčasťou Bukovských vrchov a tiahne sa až k slovensko-ukrajinským hraniciam. Na juhozápade s mestečkom Snina, na východe s Bukovskými vrchmi (15.8.2024, [http://stakcin.eu//index.php?option=com_content&task=view&id=55&Itemid=97](http://stakcin.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=55&Itemid=97)).

Z pohľadu dopravy má územie dobrú cestnú i železničnú dostupnosť. Najvýznamnejšou cestnou komunikáciou prechádzajúcou centrom obce je cesta I. triedy I/74 prechádzajúca v smere Snina na hraničný prechod Ubl'a. V smere na vodnú nádrž Starina prechádza cesta II. triedy II/558. Spája obce najseverovýchodnejšej časti Slovenska s okresným mestom Snina. V smere od okresného mesta prechádza do obce železničná trať, ktorá končí priamo v obci. Ide o trať č. 196.

Riešené územie je vymedzené katastrálnou hranicou obce Stakčín s pôvodnými katastrami obcí Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala. Má rozlohu 16 774 ha Obec sa nachádza v centrálnej časti okresu Snina. Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúra a zamestnanosť. Katastrálne územie obce Stakčín je v dotyku s katastrálnymi územiami obci Snina, Jalová, Pčolinné, Parihuzovce, Osadné, Runina, Topoľa, Príslop, Stakčinska Roztoka, Kalná Roztoka, Kolonica a Vyšná Rybnica, na severe štátnou hranicou s Poľskou republikou (KPSS Stakčín, 2017).

Na vzniku pôd v oblasti sa spolupodieľali rôzne pôdotvorné činitele ako tvar reliéfu, nadmorská výška, klíma, biotické činitele (rastlinstvo a pôdne organizmy) a antropogénne faktory.

Riešené územie patrí prevažne do flyšového pásma. Na flyšové horniny je viazaný vznik kambizemí, preto tento typ v území prevláda, resp. prevládajú jeho subtypy: Kambizeme patria do skupiny hnedých pôd, pre ktoré je charakteristický proces hnednutia, oxidického zvetrávania a s dominantným kambickým B-horizontom. Pre riešené územie sú charakteristické najmä tri typy pôd – kambizeme kyslé až výrazne kyslé, kambizeme pseudoglejové nasýtené a pararendziny. Najrozšírenejšie sú kambizeme kyslé až výrazne kyslé, z nich dominujú kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. Tie v podstate zaberajú takmer celé riešené územie až na strednú západnú časť katastrálneho územia Stakčina a na enklávu východne od vodnej nádrže Starina. V strednej západnej časti katastrálneho územia obce Stakčín prevládajú kambizeme prevažne nasýtené, z nich najmä kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje na zvetralinách rôznych hornín. Väčšiu enklávu v prostredí kambizem modálne kyslých predstavujú východne od vodnej nádrže Starina pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové zo zvetralín pieskovcovo-slieňovcových hornín (KPSS Stakčín, 2017).

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je

dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%)	17,1
pôdy veľmi ťažké	- ílovité (60 - 75%)	3,3
	- íly (> 75%)	

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoserwis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %					
	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Snina	1,08	56,25	22,45	20,10	0,12
Prešovský kraj	2,74	52,87	25,00	18,96	0,44

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoserwis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfo genetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoserwis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)																
Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrúzy
Snina	7,17	0,11	-	-	-	0,60	82,04	-	8,84	0,37	-	-	0,04	-	-	0,82
PO kraj	9,62	1,23	0,04	0,80	0,60	0,90	72,55	0,04	8,58	3,61	0,05	-	0,10	0,10	-	1,51

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoserwis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoserwis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)											
Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Snina	0,89	4,93	38,34	6,35	27,49	17,71	3,15	1,14	-	-	37,81
Prešovský kraj	1,55	14,51	26,88	17,78	21,77	9,73	5,54	2,13	0,12	-	36,29

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoserwis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Stakčín od roku 2013

Výmera územia v ha.											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celk. výmera úz. obce	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7	16 774,7

Poľnohosp. pôda - spolu	2 734,4	2 734,1	2 734,0	2 733,8	2 733,4	2 690,7	2 690,7	2 690,6	2 690,5	2 690,0	2 689,9
- orná pôda	233,2	233,2	233,2	233,2	232,9	232,9	232,9	232,9	232,9	232,5	232,5
- záhrada	52,1	51,8	51,7	51,6	51,5	51,4	51,4	51,3	51,3	51,3	51,2
- trvalý trávny porast	2 449,1	2 449,1	2 449,1	2 449,0	2 449,0	2 406,4	2 406,4	2 406,4	2 406,4	2 406,2	2 406,2
Nepoľnoh. pôda - spolu	14 040,3	14 040,6	14 040,7	14 040,9	14 041,3	14 084,0	14 084,1	14 084,1	14 084,2	14 084,7	14 084,8
- lesný pozemok	13 048,6	13 048,6	13 048,6	13 048,6	13 048,6	13 107,9	13 107,9	13 107,9	13 107,9	13 106,8	13 106,7
- vodná plocha	423,8	423,8	423,8	423,8	423,4	423,4	423,4	423,0	423,0	423,0	423,0
- zast. plocha a nád.v.	238,3	238,5	238,6	238,8	239,0	239,1	239,2	239,2	239,4	239,4	239,5
- ostatná plocha	329,5	329,6	329,7	329,7	330,2	313,6	313,5	313,9	313,9	315,5	315,6

Zdroj: 20.12.2023, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne málo významne. V roku 2023 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 2689,9 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 14084,8 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 13106,7 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade ostatných plôch, ktoré klesli na 315,6 ha a TTP, ktoré klesli na 2406,2 ha. K výraznému nárastu došlo v prípade lesných pozemkov.

Vodstvo

Riečny systém územia patrí do povodia rieky Bodrog a vytvára typickú vejárovitú sústavu vodných tokov s množstvom malých prítokov. Zaujímavá plocha územia zahŕňa časť pramennej oblasti riek: Uhu s pravostrannými prítokmi Uličkou a Ubliankou a Laborca s ľavostrannými prítokmi Cirochou a Udavou. Na západe je osou hydrografickej siete Cirocha, ktorá odvodňuje územie na západ od Bukovských vrchov. Najväčšia časť územia je odvodňovaná Uličkou a jej hlavnými prítokmi, ktorými sú Zbojský potok, Príslopský potok a Ruský potok. Slovensko – poľský hraničný hrebeň v rámci územia je európskou rozvodnicou Baltického a Čierneho mora. Vďaka neustále živej eróznej činnosti vytvára rieka Udava vo svojej pramennej časti zaujímavý hydrograficko-morfologický jav, t. j. prebiehajúci proces pirátstva oproti trom susedným poľským tokom: Solinke, Oslawe a Balnici. To sa prejavuje pomalým postupným prekladaním rozvodnice vždy ďalej na sever na vonkajšiu stranu karpatského oblúka. Na rieke Cirocha bola v roku 1987 vybudovaná Vodárenská nádrž Starina o celkovom objeme 59,8 mil. m³ vody, s celkovou plochou 240 ha a výškou hrádze 50 m. Voda z nej sa používa na zásobovanie miest Snina, Humenné, Vranov nad Topľou, Košice, Prešov a príslušných sídiel v ich okrese. Kvôli výstavbe VN Starina a zabezpečeniu kvalitnej a nezávadnej vody bolo nevyhnutné vysídliť obyvateľov 7 obcí (20.9.2024, http://www.sopsr.sk/nppoloniny/sk/neziva_priroda.php).

Bukovské vrchy patria k úmoriu Čierneho mora a k povodiu Tisy, aj keď vody z východnej a západnej časti územia do nej dospejú rôznymi cestami: východnú časť Bukovských vrchov odvodňujú Stučická rieka, Ulička (so Zbojským potokom) a Ublianka (tečú na východ do Užu), centrálnu časť odvodňovala Cirocha s prítokmi, západnú Pčolinka a sčasti aj Udava (tečú cez Laborec do Bodrogu). Na rieke Cirocha nad Stakčínom na mieste bývalej obce Starina bola v osemdesiatych rokoch vybudovaná vodárenská priehrada Starina, ktorá akumuluje pitnú vodu pre územie veľkej časti Východného Slovenska (okresy Snina, Humenné, Vranov, Prešov, Košice a Trebišov).

Vihorlatské vrchy sú odvodňované v Z časti priamo Laborcom, S časť odvodňuje jeho prítok Cirocha, zo SV odvádza vody do Uhu Ublianka. Potoky z J svahov, ktoré v minulosti spôsobovali záplavy v tzv. Senianskej depresii, boli zachytené Zemplínskou šíravou. Potoky Okna, Žiarovnica a Sobranecký potok, odvodňujúce JV časť pohoria, spôsobujú občas v okolí Sobraniec záplavy, čomu sa má zamedziť vybudovaním suchej nádrže (polder) medzi Vyšnou Rybnicou a Hlivištiami. Vo Vi v sa nachádzajú aj jazerá. V centrálnej časti (CHKO) sa nachádza jazero Morské oko (rozloha 13,8 ha, hĺbka 25 m). Morské oko vzniklo prehradením doliny potoka (20.9.2024, <http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/13.doc>).

Povrchové vody

Priamo cez obec preteká rieka Cirocha. Pramení v Bukovských vrchoch pod Ruským sedlom (795 m n. m.) v nadmorskej výške 765 m n. m., v blízkosti slovensko-poľskej štátnej hranice. Tečie najprv na juh, priberá menšie prítoky a vteká do Ruskej kotliny, kde priberá zľava Ruský potok a stáča sa na juhozápad. Sprava ďalej priberá Smolník a vteká do vodnej nádrže Starina. Už do vodnej nádrže sa vlievajú Stružnica zo severu a Hricov potok zo západu. Pod priehradným múrom rieka tečie na juh po

hranici medzi Bukovskými vrchmi (podcelok Naštaz) a Laboreckou vrchovinou. Zľava priberá Havrilovec a vstupuje do Beskydského predhoria. Ďalej tečie na juhozápad cez Stakčín, kde priberá zľava Trnovec a z pravej strany Chotinku, nasleduje Kuršina zľava a rieka sa stáča na západ (18.7.2024, <http://sk.wikipedia.org/wiki/Cirocha>).

K rozhodujúcim vodným tokom v riešenom území patria okrem Cirochy aj niektoré jej prítoky, najmä Stružnica, Dara, Berezovec, Smolník, Lukov potok, Hricov potok, Ol'chovec, Chotinka, Kolonička s Terňovcom a i. Z hľadiska typu režimu odtoku zaradíme ich medzi toky s dažďovo-snehovým režimom. Najvyššie vodné stavy sú v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie sú koncom leta a v septembri. Priemerný špecifický odtok v riešenom území v časovom období rokov 1931 – 1980 sa pohyboval v intervale od 15 do 20 l.s⁻¹. km⁻², v oblasti pohoria Vihorlat dosahuje priemerný špecifický odtok hodnoty nad 20 l.s⁻¹.km⁻². Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov sa v riešenom území pohyboval v intervale od 1,8 do 2,3 m³.s⁻¹.km⁻² (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) (URŠ Stakčín, 2008, s.25).

Povrchové vody stojaté

Povrchové stojaté vody sú zastúpené vodnou nádržou Starina, ktorá sa rozprestiera severne od obce Stakčín. Je vybudovaná na hornom toku rieky Cirocha v Bukovských vrchoch, na území národného parku Poloniny. Vodná nádrž má objem 59,8 mil. m³ vody a rozprestiera sa na ploche 240 ha, priehradný múr má výšku 50 m. Bola vybudovaná v rokoch 1983 až 1988 pre zásobovanie regiónu východného Slovenska (najmä Prešova a Košíc) pitnou vodou. Jej výstavbe predchádzalo vyst'ahovanie 7 dedín z dôvodu ochranného pásma zdroja pitnej vody nad nádržou v 70. rokoch 20. storočia. Išlo o tieto obce: Dara, Ostrožnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana, Zvala. Vrstvy pieskocov a ílovcov sa vytvorili v treťohornom mori (20.9.2024, http://sk.wikipedia.org/wiki/Vod%C3%A1rensk%C3%A1_n%C3%A1dr%C5%BE_Starina).

Pre nepriaznivé geologické pomery patrí Východné Slovensko medzi oblasti s deficitnou bilanciou zdrojov pitnej vody. Preto tu bola v rokoch 1981 - 87 postavená vodárenská nádrž Starina. Nádrž bola vytvorená prehradením údolia rieky Cirocha zemnou heterogénnou priehradou. Do stabilizačných prízemí telesa priehrady boli zabudované miestne, málo vhodné materiály – štrky zahlinené. S cieľom urýchlenia ich konsolidácie bola vzdušná aj návodná stabilizačná prizma opatrená konsolidačnými drénmi hrúbky cca 40 cm. Tým sa vytvoril tzv. sendvičový typ telesa priehrady. Podložie priehrady je proti priesakom chránené injekčnou clonou. Funkciu vodného diela zabezpečuje združený funkčný objekt. Celkovým objemom 59,9 mil. m³ je Starina v súčasnosti najväčšou vodárenskou nádržou na Slovensku. Nádrž okrem zásobovania pitnou vodou znižuje povodňové prietoky, zvyšuje minimálne prietoky a v dvoch malých vodných elektrárňach využíva hydroenergetický potenciál vody (20.9.2024, http://www.skold.sk/priehrady/nova_databaza_priehrad/vd_starina/).

Podzemné vody

Z hľadiska hydrogeologických pomerov hydrológiu ovplyvňujú ako najvýznamnejší kolektor pieskovce s miernou prietochnosťou a hydrogeologickou produktivitou v oblasti Bukovských vrchov a vulkanické horniny Vihorlatu. Ílovce s nízkou prietochnosťou sa vyskytujú najmä v strednej časti riešeného územia v okolí vodnej nádrže Starina. Hydrogeologický kolektor paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu s prevažujúcou puklinovou priepustnosťou. Súvrstvia v pieskocovom vývine predstavujú kolektory podzemných vôd, súvrstvia v ílovcovom alebo v drobno-rytmickom ílovcovo-pieskocovom vývine predstavujú izolátory, resp. poloizolátory podzemných vôd. V rámci širšie ponímaného segmentu krajiny sem spadajú tri hydrogeologické rajóny: P 098 Paleogén povodia Uhu (ovplyvňuje východnú časť katastra), QPM 097 Paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských vrchov (ovplyvňuje severozápadnú časť katastra), VNP 100 Neovulkanity Vihorlatských vrchov (ovplyvňuje južnú časť katastra). Určujúcim typom priepustnosti na území všetkých troch hydrogeologických regiónov je puklinová priepustnosť. Využitelné množstvá podzemných vôd v hydrogeologickom rajóne P098 sa pohybuje v intervale do 0,20 l.s⁻¹.km⁻², v rajóne QPM 097 od 0,20 do 0,49 l.s⁻¹.km⁻² a v rajóne VNP 100 od 0,50 do 0,99 l.s⁻¹.km⁻². Pomerne významným kolektorom v území sú piesčité štrky dnovej výplne vodných tokov, ich výdatnosť a kvalita je ale podmienená hlinitou a ílovitou prímiesou. V riešenom území sa nevyskytujú významnejšie zdroje podzemných minerálnych vôd (URŠ Stakčín, 2008, s.26).

Fauna a flóra

Rastlinstvo

Oblasť tvorí botanickú hranicu medzi horskými systémami Východných a Západných Karpát. Prejavuje sa to predovšetkým prítomnosťou niektorých východokarpatských elementov vo flóre, ktoré majú na území národného parku západnú hranicu svojho rozšírenia, ako zvonček jedľový pichliač Waldsteinov, klinček bradatý nakopený, kostrava skalná, čermel' Herbichov, iskerník karpatský, hadomor ružový, silenka ovisnutá pochybná, a fialka dácka. V súčasnosti je z územia známych viac ako 1000 druhov vyšších rastlín. Mnohé z nich patria k vzácnym a ohrozeným druhom. Flóristickú pestrosť územia potvrdzuje aj výskyt 300 známych druhov húb, vyše 300 druhov machorastov a viac ako 100 druhov lišajníkov. Najrozšírenejším typom vegetácie sú tu lesy. Dominantnou a zároveň charakteristickou drevinou je buk lesný. Vzhľadom k vyše 1000 m výškovému rozdielu medzi najnižším a najvyšším bodom, a s tým súvisiacou zmenou klimatických podmienok, mení sa i charakter lesov. V najnižších a najteplejších častiach sa vyskytujú dubovo-hrabové lesy. V nich spolu s hlavnými porastotvornými drevinami dubom letným, dubom zimným a hrabom obyčajným rastú i dreviny javor mliečny, javor poľný, lipa veľkolistá a lipa malolistá. V bylinnej etáži rastie vzácnejšia scila Kladného, hviezdnoteč čemerícový a skopólia kranská. Najrozsiahlšie plochy zaberajú bukové lesy s charakteristickou zubačkou cibul'konosnou a zubačkou žliazkatou. Vo vyšších polohách a na vlhkejších stanovištiach pristupuje do lesných porastov jedľa biela. Mimoriadnu pozornosť si zaslúžia predovšetkým spoločenstvá nachádzajúce sa v oblasti masívu Stinskej v ktorých rastie endemit Východných Karpát iskerník karpatský. Vo vyšších polohách, v blízkosti hornej hranice lesa, prevládajú spoločenstvá bukových javorín. V stromovej vrstve, ktorá je často rastovo redukovaná, prevláda buk s javorom. V najvyšších polohách, nad 1000 m, pod hornou hranicou lesa, sú tieto lesy pod vplyvom vrcholového fenoménu a majú charakteristický obmedzený vzrast. Na humoznejších pôdach a skalnatých sutinách majú významné uplatnenie cenné listnáče brest horský, jaseň štíhly, javor horský a lipa malolistá v lipovo-javorových lesoch. Brehy horských potokov sprevádzajú spoločenstvá vrbín a spoločenstvá jelše sivej s dominujúcou jelšou sivou, z ktorých najvzácnejšie sú s výskytom paprade perovníka pštrosieho a telékie ozdobnej. Rôznorodé sú i nelesné spoločenstvá. Podľa ekologických podmienok, na ktoré sú viazané, môžeme ich rozdeliť do niekoľkých skupín – spoločenstvá pramenísk, slatín, rašelinísk, lúk a pasienkov a predovšetkým horských lúk nad hornou hranicou lesa – polonín. Poloniny sú unikátnou a zároveň charakteristickou formáciou Východných Karpát. Väčšina z nich predstavuje sekundárne spoločenstvá, ktoré vznikli v dôsledku pasenia dobytkom na horských hrebeňoch. Poloninské lúky sú známe predovšetkým prítomnosťou východokarpatských druhov rastlín. Lúky a pasienky nižších a stredných polôh národného parku charakterizujú subdominantné druhy tonka voňavá a psinček obyčajný. Sú to flóristicky pomerne bohaté spoločenstvá, v ktorých okrem tráv sa vyskytujú, napr. Orchidee ako vstavač ploštičný, vstavač obyčajný, štavač počerný a päťprstnica obyčajná. Vlhké mezo až eutrófné lúky majú odlišné druhové zloženie. Často tam rastie záružlie močiarné, sitina rozložitá, sitina kolbkatá, túžobník brestový a metlica trsnatá. Spoločenstvá slatín charakterizujú porasty páperníka širokolistého, ostrice žltej, ostrice prosovej so vzácnymi druhmi kruštika močiarného, vstavačovca májového, vstavačovca stromolistého a vstavača úhl'adného. V ekologicky osobitých podmienkach pramenísk nachádzame žerušnicu horkú, slezinovku striedavolistú, fialku dvojkvetú, záružlie močiarné horské a hviezdicu hájnu (20.9.2024, <http://www.sopsr.sk/nppoloniny/sk/rastlinstvo.php>).

Živočíšstvo

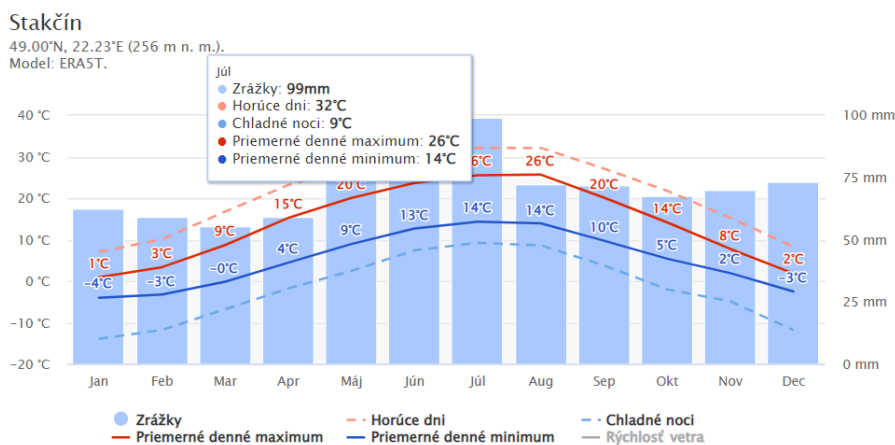
Územie sa zo zoogeografického hľadiska nachádza v palearktiskej oblasti, v zóne zmiešaných a listnatých lesov. Leží na rozhraní Západných a Východných Karpát, čo sa odráža aj na zastúpení živočíšnych druhov a ich spoločenstiev. Na území Národného parku Poloniny bolo doteraz zistených 5981 druhov bezstavovcov, z toho napr. 21 druhov maloštetinavcov, 91 druhov mäkkýšov, 30 druhov kôrovcov, 234 druhov roztočov, 403 druhov pavúkov, 25 druhov koscov, 19 druhov štúrikov, 20 druhov mnohonožiek, 71 druhov podeniiek, 33 druhov važíek, 42 druhov pošvatiek, 53 druhov rovnokrídlovcov, 138 druhov bzdoch, 1472 druhov chrobákov, 31 druhov blanokrídlovcov, 43 druhov potočníkov, 819 druhov motýľov a 2 428 druhov dvojkrídlovcov. Malakofauna má vyslovene lesný raz. Z úzko endemických východokarpatských druhov boli zistené *Daudebardia calophana* a *Trichia bielzi*. V národnom parku je potvrdený výskyt 403 druhov pavúkov. K veľmi vzácnym patria napr. *Araeoncus crassiceps* a *Collinsia inerrans*. Z mnohonožiek medzi východokarpatské endemity patria napr. plochuľa *Polydesmus polonicus*, chobôtikovec *Polyzonium transsilvanicum* a mnohonôžka *Leptoilulus*

baconyensis stuzicensis. Zachovalosť vodných tokov potvrdzuje bohatá fauna podeniiek. Zistili sa tu nové druhy pre faunu bývalého Československa - Ecdyonurus carpathicus, Beatis beskidensis, ďalej bol zistený aj vzácny východokarpatský endemit kriváka Gammarus kischineffensis. Chrobáky sú zastúpené 1472 druhmi. Ich najcennejšími zástupcami sú početné východokarpatské endemity, ako napr. Nebria fuscipes, Patrobus styriacus a ďalšie. 819 druhov motýľov je nielen pozoruhodnosťou tejto oblasti, ale sú významné i z celoslovenského hľadiska ako napríklad Aporodes floralis, Aporia crataegi, a ďalšie. K dobre preskúmaným skupinám patria dvojkrídlovce. Medzi 2 428 druhmi sú aj nové druhy pre vedu napr. Molophilus terrayi a Empis (Xanthempis) rohaceki. Územie sa vyznačuje svojráznymi a druhovo pestrými spoločenstvami stavovcov. Bohatstvo fauny stavovcov dokumentuje 320 druhov: 1 druh kruhoústych, 24 druhov rýb, 13 druhov obojživelníkov, 8 druhov plazov, 211 druhov vtákov a 63 druhov cicavcov. Z kruhoústych a rýb patria k najviac ohrozeným mihul'a potiská (Eudontomyzon danfordi), hrúz Kesslerov (Gobio kessleri) a pĺž zlatistý (Sabanejewia aurata). Z obojživelníkov a plazov tu žijú, napr. mlok karpatský (Triturus montandoni), užovka stromová (Elaphe longissima) a užovka hladká (Coronella austriaca). Územie je zároveň chráneným vtáčím územím a jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie lelka lesného (Caprimulgus europaeus), chriašťa polného (Crex crex) a jariabka hôrneho (Bonasa bonasia). Pravidelne tu hniezdi napríklad orol krikl'avý (Aquila pomarina), sova dlhochvostá (Strix uralensis), d'ateľ bielochrbtý (Dendocopos leucotos) a ďalšie. Vydra riečna (Lutra lutra) a mačka divá (Felis silvestris) patria k ohrozeným druhom. Zo vzácnych druhov tu žije vlk obyčajný (Canis lupus), medveď hnedý (Ursus arctos) a rys ostrovid (Lynx lynx). K ohrozeným patrí zubor hrivnatý (Bison bonasus). Od roku 2004 sa na území NP Poloniny realizuje projekt „Založenie voľne žijúcej populácie zubra hrivnatého v slovenských Karpatoch“. V súčasnosti žije na území NP 15 kusová črieda zubrov. Nepravidelne na územie prechádza z poľskej strany aj los mokrad'ový (Alces alces). Veľká druhová diverzita fauny, početné zastúpenie druhov vzácnych, zoogeograficky alebo bioindikačne významných, dokazujú vysokú kvalitu biocenóz Národného parku Poloniny (20.9.2024, <http://www.sopsr.sk/nppoloniny/sk/zivocistvo.php>).

1.1.2. Klimatické pomery

Z hľadiska klimatických pomerov sú na území zastúpené všetky klimatické oblasti – teplá, mierne teplá a chladná oblasť. Pestré klimatické pomery sú podmienené rozmanitosťou reliéfu. Územie patrí z veľkej časti do chladnej klimatickej oblasti, v kotlinách je mierne teplá, vlhká klíma. Priemerné ročné teploty predstavujú 8 – 4 °C a priemerné ročné zrážky od 800 do 1 000 mm. Snehová pokrývka trvá od novembra do apríla, v hrebeňových polohách vyše 160 dní. V smere vetra sa neuplatňuje orografia a v početnosti sa pridružuje aj SZ, JZ a SV prúdenie (20.9.2024, http://www.sopsr.sk/nppoloniny/sk/neziva_priroda.php).

Priemerné teploty a úhrn zrážok

Obrázok: Priemerný úhrn zrážok
 Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Stakčín. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara)

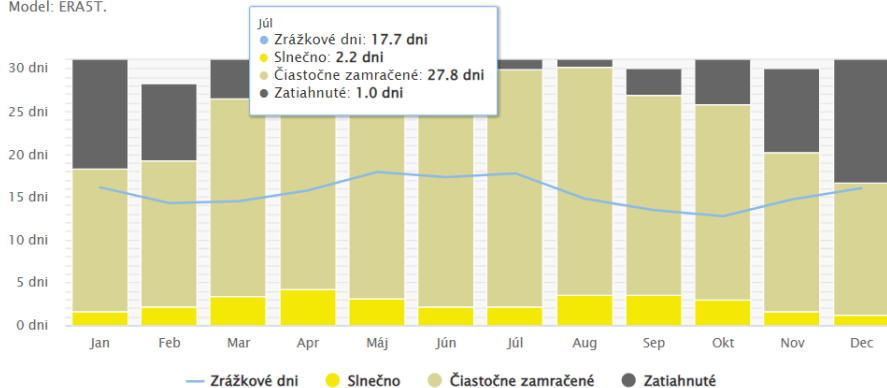
zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Z globálneho hľadiska medzi najchladnejšie mesiac v roku patrí január, február a december. Najviac zrážok sa v obci vyskytuje v mesiacoch máj až júl.

Oblačné, slnečné a daždivé dni

Stakčín

49.00°N, 22.23°E (256 m n. m.).
 Model: ERA5T.

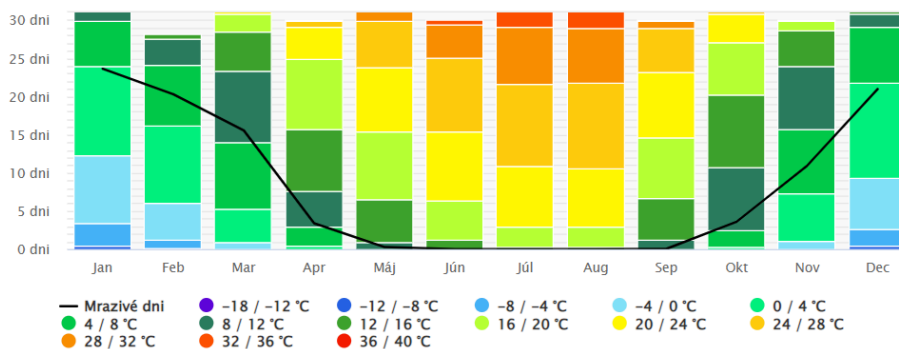
Obrázok: Slnečné, oblačné a daždivé dni v Stakčine

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram najvyššej teploty pre Stakčín zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

Stakčín

49.00°N, 22.23°E (256 m n. m.).
 Model: ERA5T.

Obrázok: Najvyššie teploty

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

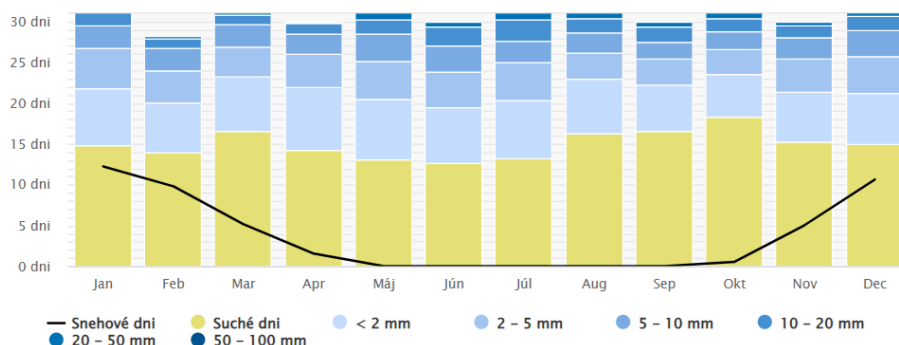
Diagram zrážok pre Stakčín zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

Zrážkové pomery

Riešené územie z hľadiska výskytu hmiel patrí do oblasti ich zníženého výskytu – podhorské až horské svahové polohy majú priemerný počet dní s hmlou 20 – 50. Vrcholové polohy hornatín – Nežabec vo Vihorlate, hraničný hrebeň Bukovských vrchov a vrcholové polohy Nastazu sa nachádzajú v zóne s priemerným počtom hmlových dní 70 – 300. Priamo v obci Stakčín nebola zriadená zrážkomerná stanica. Priemerné zrážky v obci sa pohybujú od 680 do 880 mm.

Stakčín

49.00°N, 22.23°E (256 m n. m.).
 Model: ERA5T.

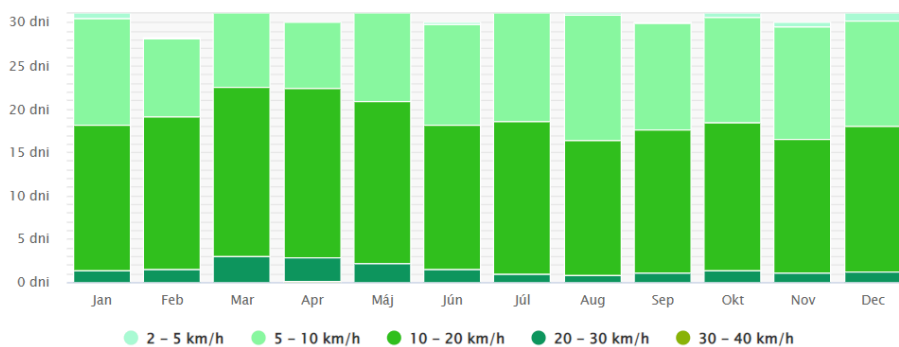
Obrázok: Úhrny zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram pre obec Stakčín prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Stakčín

49.00°N, 22.23°E (256 m n. m.).
 Model: ERA5T.

Obrázok: Rýchlosť vetra

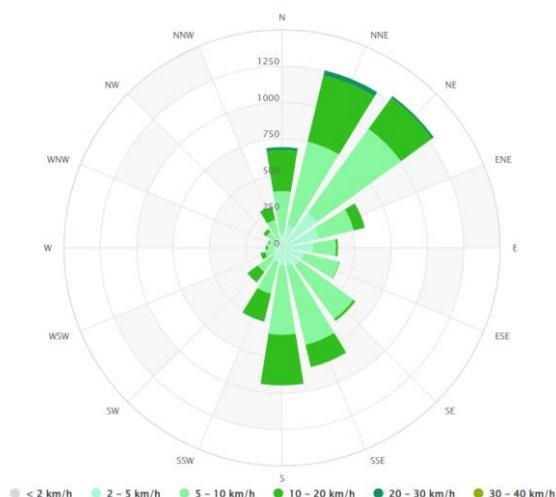
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Najviac veterných dní je v mesiacoch marec a apríl. V dlhodobom ročnom priemere prevláda severný vietor a na druhom mieste podľa početností je vietor severo - východný (severozápadné prúdenie vzduchu). Najveternejší je koniec zimy a začiatok jari, najpokojejšia je jeseň.

Veterné pomery

V riešenom území prevláda severozápadné prúdenie vzduchu, jeho prúdenie v prízemnej vrstve výrazne ovplyvňuje orientácia jednotlivých veľkých údolí vodných tokov. V priebehu roka maximálny počet bezveterných dní pripadá na mesiace jún, septembere a október a naopak minimálny počet týchto dní na zimné mesiace.

Stakčín
 49.007°N, 22.237°E (256 m n. m.),
 Model: ERA5T.

Obrázok: Smer vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

1.1.3. Technická infraštruktúra

Obec je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná (66,01 %). Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod (86,99 %). Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (81,12 %). Dažďová kanalizačná sieť je riešená prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - com, O2, 4ka 60 - 80 %, Orange 90 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, a mobilných operátorov, WIFI, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov a mobilného internetu.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblová televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	86,99 %	100 %
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	Áno
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	0%	áno/100 %
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	81,12 %	áno/100 %
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	66,01 %	áno/99 %
pripojenie na sieť internet	DSL	áno/100%	áno/100 %
	EDGE/UMTS/G3/G4	áno/60-70 %	áno/100 %
verejný internet	Wi-Fi	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	áno	áno
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	90	100
pokrytie signálom T-mobile	%	80	100
verejné studne	počet	0	0
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	áno	áno
vodojemy	počet/objem	áno	áno
priemyselná zóna - výrobná	ano/nie	áno	áno
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	ano/nie	áno	áno
skládky TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	áno	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Stakčín

Na území obce sa nachádza na Slovensku najväčšia úpravňa vody, ktorá tam priteká z neďalekej vodárenskej nádrže Starina. Sledovanie kvality vodného zdroja zabezpečuje cez takzvaný systém skorého varovania úpravne biologický monitoring. Podieľajú sa na ňom technologické zariadenia Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. (Hospodárske stredisko vodárenského systému

STARINA) v spolupráci s pstruhom dúhovým a lastúrnikmi. Starostlivosť o vodárenskú nádrž Starina, ktorá je najväčšou v strednej Európe, zabezpečuje Slovenský vodohospodársky podnik (SVP). Voda zo stakčinskej úpravne sa dodáva do okresov Snina, Humenné, Michalovce, Vranov nad Topľou, Trebišov, Prešov a Košice. Najvzdialenejším miestom dodávky pitnej vody potrubím s priemerom jeden meter sú práve 145 kilometrov vzdialené Košice. K ďalším odberným miestam by mali v budúcnosti pribudnúť domácnosti v okresoch Bardejov a Svidník (15.8.2024, <http://www.zivotpo.sk/clanky/clanok/32031/stakcin-v-obci-sa-nachadza-najvacsia-upravna-vody-na-slovensku/>).

Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery uvažujú so zásobovaním pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované aj vodou z vlastných vodných zdrojov - studní. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkalovace, alebo odzdušnovace. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pre výstavbu jednotlivých objektov. Zdrojom pitnej vody je vodná nádrž Starina.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 622 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete, 1 z verejnej siete mimo domu. Vlastný zdroj pitnej vody malo 58 domov. Bez napojenia na verejný vodovod bolo 22 bytov.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	622	86,99
v dome - vlastná	58	8,11
mimo domu - z verejnej siete	1	0,14
mimo domu - vlastná	1	0,14
bez prípojky	22	3,80
nezistený	11	1,54
Domy spolu	715	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V obci je vybudovaná verejná splašková kanalizácia s ČOV. Staršie objekty v okrajových častiach ale aj centrálnej zóne majú vlastné žumpy, ktoré častokrát nevyhovujú technickým normám. Kanalizáciu je v obci budovaná ako splaškovú. Všetky gravitačné kanalizačné stoky sú budované z PVC profilu DN 300. Výtlačné potrubia z čerpacích staníc sú z profilu DN 80 až DN 150 – PVC tlakové. Trasy stok smerovo sledujú cestné komunikácie. Pri križovaní stokovej siete s ostatnými inžinierskymi sieťami, sú stokové siete umiestnené v ocelevej chráničke. Súčasne s budovaním kanalizačnej siete boli vybudované aj prípojky k jednotlivým objektom. Prípojky sú budované profilu DN 200. Posledná etapa výstavby kanalizačnej siete bola realizovaná v roku 2011. Projekt bol financovaný z prostriedkov EÚ. Cieľom projektu bola výstavba verejnej kanalizácie a napojenie obyvateľov na ul.SNP, Ševčenkova, Dobrianského, Záhradná, Partizánska a Mierová. Hodnota projektu bola vyše 2 mil. €.

Až 98 domov (13,71 %) malo vybudovaný septik, prípadne žumpu a 32 domov bolo bez kanalizácie. Domácu čističku nemala vybudovanú žiadna domácnosť. Na kanalizačnú sieť je propojených 81,12 % domácností.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	98	13,71
prípojka na kanalizačnú sieť	580	81,12
domáca čistička odpadových vôd	0	0,00
bez kanalizácie	32	4,48
nezistený	5	0,70
Domy spolu	715	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Odvedenie dažďovej vody je v obci riešené cestnými priekopami, ktorými je dažďová voda odvádzaná do miestnych tokov. V nových lokalitách sa navrhuje zachytávanie dažďových vôd do vsakovacích nádrží, nádrží na polievanie záhrad a pre nadbytočnú vodu sa navrhuje vybudovať pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií cestné priekopy, ktoré budú odvádzat' dažďové vody. Cestné priekopy vyústiť do miestnych potokov. Dažďové vody odvádzané z parkovísk a odstavných plôch je potrebné predčistiť v lapačoch oleja.

Samotné sídlo je v súčasnosti zásobované elektrickou energiou z jednej linky vzdušného 22 kV vedenia AlFe. Z tohto vedenia sú vyvedené odbočky pre napojenie transformačných staníc 22/0,4 kV. Rozvod je vedený na betónových a oceľových priehradových stožiaroch. Zásobovanie obyvateľov, služieb a výrobnjej sféry sa v súčasnosti uskutočňuje prostredníctvom transformačných staníc 22/0,4 kV o dostatočnom inštalovanom výkone. Distribučné stanice sú prevažne stožiarovej konštrukcie (oceľové priehradové a betónové 1, 2,5 a 4–stĺpové) a tiež murované. Sekundárne rozvody sú vedené vzduchom na betónových stožiaroch vodičmi AlFe 4 x 50 až 70 mm² a tiež samonosnými izolovanými vodičmi 4 x 95 mm² lúčovým spôsobom a svojimi prenosovými schopnosťami vyhovujú súčasnému stavu. V nových lokalitách IBV je rozvod vedený zásadne káblom v zemi. Podľa vyhlášky MH SR č. 267/1999 Z. z. odberatelia podľa počtu sú zaradení predovšetkým do kategórie odberu „D“ (obytné a rodinné domy), v menšej miere „B“ a „C“ (služby a výrobná sféra), pričom obytné a rodinné domy podľa stupňa elektrizácie (vzhľadom na plynofikáciu obce) možno zaradiť najmä do skupiny „A“ (90 %), v menšej miere „B“, a „C“ (podľa STN 33 2130).

V smere východ – západ je budovaný plyn vysokotlak zo Sniny VTL plynovod 1 x DN 100 s prevádzkovým tlakom max 40 barov. Z regulačnej stanice vychádza STL plynovod z oceľových rúr DN 100, ktorý slúži pre zásobovanie obce zemným plynom. Jednotlivé odbery sú pre použitie v domácnostiach a pre technickú a občiansku vybavenosť doregulované v domových regulačných zostavách. Rozvod potrubia v obci je z rúr z lineárneho polyetylénu. Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu teplej vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimočne sa realizuje samostatnými plynovými pecami. V objektoch občianskej vybavenosti a drobného priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby.

Celkovo 66,01 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom

plynofikácia	počet	podiel (%)
áno	472	66,01
nie	238	33,29
nezistené	5	0,70
Domy spolu	715	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

1.2. Popis lokality

1.2.1. Alokácia

Stakčín leží pod úpäťm masívu Nastas, ktorý je súčasťou Bukovských vrchov. Obec (250 metrov nad morom) je vstupnou bránou do Národného parku Poloniny. Spravuje územie o rozlohe 168 km². Obec na severe hraničí s Poľskom, na juhu s južným úpäťm masívu Nastas, ktorý je súčasťou Bukovských vrchov a tiahne sa až k slovensko-ukrajinským hraniciam. Na juhozápade s mestečkom Snina, na východe s Bukovskými vrchmi (10.2.2013 http://stakcin.eu//index.php?option=com_content&task=view&id=55&Itemid=97). Z pohľadu dopravy má územie dobrú cestnú i železničnú dostupnosť. Najvýznamnejšou cestnou komunikáciou prechádzajúcou centrom obce je cesta I. triedy I/74 prechádzajúca v smere Snina na hraničný prechod Ubl'a. V smere na vodnú nádrž Starina prechádza

cesta II. triedy II/558. Spája obce najseverovýchodnejšej časti Slovenska s okresným mestom Snina. V smere od okresného mesta prechádza do obce železničná trať, ktorá končí priamo v obci. Ide o trať č. 196. Riešené územie je vymedzené katastrálnou hranicou obce Stakčín s pôvodnými katastrami obcí Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala. Má rozlohu 16 774 ha Obec sa nachádza v centrálnej časti okresu Snina. Zaujímavé územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúra a zamestnanosť. Katastrálne územie obce Stakčín je v dotyku s katastrálnymi územiami obci Snina, Jalová, Pčolinné, Parihuzovce, Osadné, Runina, Topoľa, Príslop, Stakčinska Roztoka, Kalná Roztoka, Kolonica a Vyšná Rybnica, na severe štátnou hranicou s Poľskou republikou (KPSS Stakčín, 2017).

1.2.2. Reliéf a geomorfológia

Reliéf patrí k hornatinám s výrazne členeným povrchom, v ktorom sa striedajú výrazné chrbty s hlbokými dolinami a charakteristickými pre celé Východné Karpaty malými kotlinkami a brázdami. V chrbtoch a rázsochách sú významným prvkom oblé, miestami až skalné, nad okolitý terén vystupujúce kopce (tvrdoše) a hlboké znížiny – sedlá, z ktorých najvýraznejšie je Ruské sedlo ležiace vo výške 797 m v pramennej oblasti Cirochy, v hraničnom chrbte s Poľskom. Reliéf je výsledkom pôsobenia endogénnych procesov – vrásnenie a následné tektonické pohyby (pohyby zemskej kôry), ako aj procesov exogénnych – erózie (zvetrávanie), denudácie (forma erózie) a akumulácie (nahromadenie materiálu) a antropogénnych procesov (spôsobených ľudskou činnosťou). Vrásnenie sa prejavilo formovaním horských chrbtov a kotlín. Tektonické pohyby sa prejavili vo forme zlomovej tektoniky, ktorej výsledkom bolo rozlámanie územia v dielčie kryhy a jeho celkové vyzdvihnutie. Výsledkom erózie a denudácie sú zarovnané povrchy, doliny, periglaciálne (formované ľadovcom) hôrky, tvrdoše a sedlá. Erózne – akumulčné procesy formovali riečne nivy, riečne terasy a zosuvy. Procesmi akumulácie boli formované náplavové kužele a delúviá (svahové sedimenty). Výsledkom antropogénnej činnosti sú kameňolomy, štrkoviská, násypy, turistické trasy a lesné cesty (21.8.2024, http://www.soprs.sk/nppoloniny/sk/neziva_priroda.php).

Geomorfológiu územia determinujú hlavne Východné Karpaty s celkami Vihorlatské vrchy, ktoré vstupujú do oblasti z južnej strany, Bukovské vrchy, tiahnuce sa severovýchodne od obce v smere SZ – JV a Beskydské predhorie prechádzajúce južnou stranou územia, kde leží obec. Reliéf nesie typické znaky flyšových pohorí. Na miestach s odolnejšími pieskovecami vyčnievajú chrbty tam, kde sú menej odolné ílovce a slieňovce sú vodou vyhlbené dlhé erózne brázdy.

Geomorfologické začlenenie orografických celkov Východných Karpát (podľa: Mazúr a Lukniš, 1986).

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celky
Alpsko - himalájska	Karpaty	Východné Karpaty	Vnútorne východné Karpaty	Vihorlatsko - gutínska Poloniny	Vihorlatské vrchy Bukovské vrchy
			Vonkajšie východné Karpaty	Nízke Beskydy	Ondavská vrchov, Laborecká vrch., Busov, Beskydské predhorie

<http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/13.doc>

Obec Stakčín sa nachádza v údolí rieky Cirochy medzi Sninou a vodárenskou nádržou Starina. Podľa morfológie uvedenej oblasti sa predpokladá, že v minulosti v širokom priestore medzi masívom Nastas a severnými svahmi Vihorlatu, tiekol smerom k Zakarpadsku riečny tok, najskôr Cirocha, ktorá pravdepodobne na začiatku štvrtohôr bola podchytená v oblasti Stakčina prítokom Laborca. Niekdajšie údolie v oblasti podchytenia Laborcom končí nad dnešným tokom Cirochy. Na deštrukciu poukazuje aj sám tok Uble, ktorý ochudobnený o horný tok Cirochy, vyznačuje sa slabšou spätnou eróziou. Mohutné horské chrbty Bukovských vrchov obklopujúcej obec Stakčín sú budované odolnými pieskovecami. Nadmorská výška jednotlivých horských chrbtov sa pohybuje nad 1000 m nad morom. Najvyšším vrchom je Kremenec (1221 m), ktorý sa nachádza v ohybe pri styku hraníc Poľska, Slovenska a Ukrajiny. Najvyšší bod masívu Nastas dosahuje 807m nad morom. Bukovské vrchy zabiehajú na juhu aj do Zavihorlatskej pahorkatiny. Do stakčinskeho chotára patria iba ploché chrbty na južnom úpätí masívu Nastas, ktoré rozrezávajú ľavostranné prítoky Uble. Ich nadmorská výška sa

pohybuje spravidla od 150 do 400 metrov nad morom (18.9.2024, http://stakcin.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=55&Itemid=97).

1.3. Demografický vývoj

V obci žije viac ako 76,4 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 14,5 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Najväčšiu skupinu tvorili pravoslávni obyvatelia (60,59 %). Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Stakčín v roku 2023.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Stakčín (rok 2023)						
	spolu	ženy	0-14	65+	15-65	
obec Stakčín	2350	1208	341	438	1571	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2023 žilo v obci celkovo 2350 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 1208 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 1571. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Stakčín podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním - pravoslávny - 60,59 %. Pri 5,14 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 6,85 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Rímskokatolícka cirkev	349	14,58	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	0,04	
Gréckokatolícka cirkev	287	11,99	
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,08	
Pravoslávna cirkev	1450	60,59	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	5	0,21	
iné	12	0,50	
bez vyznania	164	6,85	
nezistené	123	5,14	
Spolu	2393		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 76,47 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	1830	76,47	
Maďarská	1	0,04	
Rómská	21	0,88	
Rusínská	365	15,25	
Ukrajinská	41	1,71	
Česká	10	0,42	
Poľská	4	0,17	
Ruská	1	0,04	
Ostatné	1	0,04	
Nezistené	119	4,97	
Spolu	2393		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Snina je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 28657 obyvateľov slovenskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov českej (137), ukrajinskej národnosti (390) a klesá počet obyvateľov moravskej národnosti (1). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Stabilizovaný bol počet obyvateľov ruskej národnosti (19).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
okres Snina	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	37739	37451	37197	36945	36610	36358	36123	35833	34655	34294	34071

Slovenská	29763	29571	29434	29288	29068	28925	28794	28617	28937	28755	28657
Maďarská	20	32	35	43	48	50	53	59	30	33	36
Rómska	429	428	427	422	416	414	411	412	193	184	178
Rusínska	4452	4389	4305	4247	4176	4108	4038	3948	3051	2924	2835
Ukrajinská	607	627	638	634	631	630	634	634	389	384	390
Česká	167	176	180	182	189	187	186	186	136	136	137
Nemecká	12	12	12	12	12	13	16	16	9	8	8
Poľská	22	25	27	30	31	31	34	35	26	26	26
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
Ruská	20	21	21	21	23	23	24	25	15	15	19
Židovská	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3
Moravská	4	4	4	4	4	4	4	4	1	1	1
Bulharská	5	5	5	5	5	4	5	5	1	3	3
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Rumunská	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Rakúska	1	1	1	1	1	1	1	2	0	0	0
Vietnamská	4	4	5	5	5	5	4	4	6	6	6
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Iná a nezistená	2231	2154	2101	2049	1999	1961	1917	1884	1841	1796	1751

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

1.3.1. Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Stakčín bol zaznamenaný výrazný pokles počtu obyvateľov. V roku 2023 bolo v obci evidovaných len 2350 obyvateľov

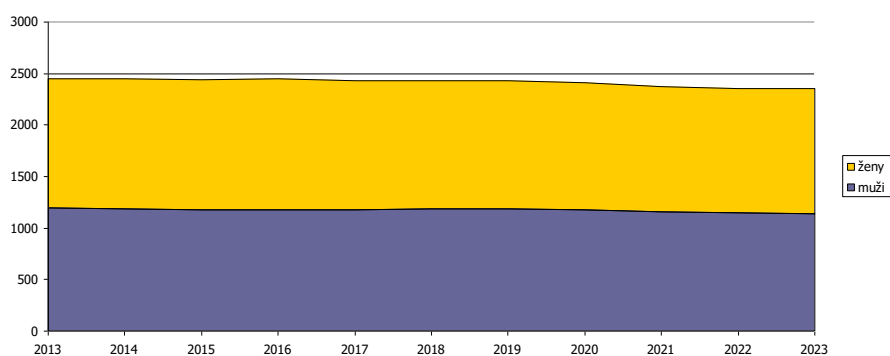
Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

o. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
k 1.1.	2457	2452	2454	2439	2449	2435	2431	2434	2393	2374	2352
k 30.6.	2455	2453	2447	2444	2442	2433	2433	2425	2384	2363	2351
k 31.12	2452	2454	2439	2449	2435	2431	2434	2415	2374	2352	2350
muži	1194	1188	1180	1177	1178	1182	1183	1181	1159	1146	1142
ženy	1258	1266	1259	1272	1257	1249	1251	1234	1215	1206	1208
Index	-	1,001	0,994	1,004	0,994	0,998	1,001	0,992	0,983	0,991	0,999

Priemer Ix

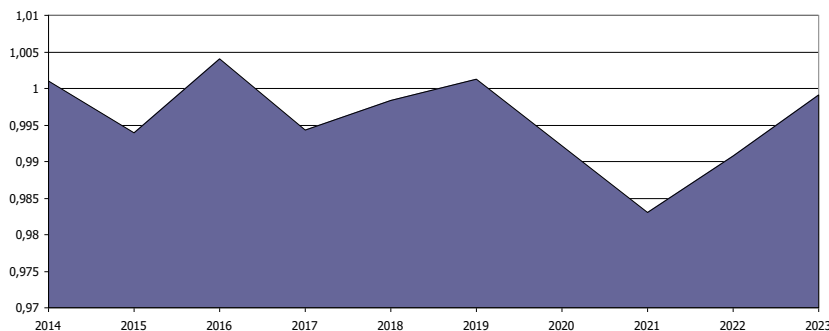
0,996

Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien

Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
 Zdroj: ŠÚSR, 2014 -2023, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov klesol o 102 (4,16 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 0,996, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 0,38 %. K nárastu došlo len v roku 2014, 2016 a 2019, kedy vzrástol počet obyvateľov o 2, 10 a 3 osoby. K roku s najvyšším poklesom obyvateľstva patril rok 2021 a 2022, kedy klesol počet obyvateľov o 41 a 22. V roku 2023 bol zaznamenaný pokles o 2 obyvateľov. V obci žije väčší počet žien (1208) ako mužov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k výraznému poklesu hustoty obyvateľstva. V roku 2013 dosiahla hustota hodnotu 14,63 a do roku 2023 klesla na hodnotu 14,02. Nachádza sa hlboko pod úrovňou hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mestá	406,74	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88
vidiek	59,34	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86
SR	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67
Kraj Prešovský	91,18	91,32	91,42	91,55	91,73	91,88	92,02	92,13	90,08	90,04	90,1
Okres Snina	47,01	46,72	46,38	46,07	45,7	45,34	45,03	44,71	43,36	42,84	42,48
O. Stakčín	14,63	14,62	14,58	14,57	14,56	14,5	14,5	14,45	14,21	14,09	14,02

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

1.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Snina, ako aj prirodzený prírastok v obci Stakčín.

Prirodzený prírastok											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Snina HMPP	-2,04	-3,32	-3,43	-2,1	-3,59	-3,1	-2,98	-3,31	-8,51	-4,9	-3,31
prirodzený prírastok	-9	0	-12	-6	-7	-2	0	-11	-12	-21	-2
hrubá miera pr. príř.	-3,67	0	-4,9	-2,45	-2,87	-0,82	0	-4,54	-5,03	-8,89	-0,85

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje neutrálny trend len vo vybraných rokoch. Počet živonarodených neprekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v žiadnom roku sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2022 a to - 21 osôb. K druhému najvyššiemu úbytku došlo v roku 2015 a 2021 (-12).

1.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Stakčín. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2020, kedy hrubá miera dosiahla 9,28. Do roku 2023 klesol tento počet na 6,90. V súčasnosti je v obci rovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2016, 2019 a 2021 a to 25 osôb.

Počet živonarodených											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okres Snina HM	7,35	7,16	7,77	8,17	7,69	7,98	7,81	9,28	7,94	7,25	6,9
narodení	16	19	21	25	17	21	25	24	25	10	20
živonarodení	16	19	21	25	17	21	25	24	25	10	20
hrubá miera živorod.	6,52	7,75	8,58	10,23	6,96	8,63	10,28	9,9	10,49	4,23	8,51

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na vyššej priemernej úrovni ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2013 a 2023 (10).

Počet potratov											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okres Snina HM	2,72	2,29	2,17	3,18	2,28	2,25	2,51	1,86	1,66	1,62	1,61
potratovosť	10	7	6	5	3	4	4	3	9	6	10
hrubá miera potratovosti	4,07	2,85	2,45	2,05	1,23	1,64	1,64	1,24	3,78	2,54	4,25
index potratovosti	62,5	36,84	28,57	20	17,65	19,05	16	12,5	36	60	50
ukončené tehotenstvá	26	26	27	30	20	25	29	27	34	16	30
hrubá miera uk. tehot.	10,59	10,6	11,04	12,27	8,19	10,28	11,92	11,14	14,26	6,77	12,76

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

1.3.4. Úmrtnosť

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 11,44 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2022.

V obci Stakčín možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2013 bolo evidovaných 10,19 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2023 to bolo 9,36. V roku 2020 to bolo 35 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okres Snina HM	9,38	10,48	11,2	10,28	11,28	11,07	10,79	12,59	16,45	12,15	10,21
zomretí	25	19	33	31	24	23	25	35	37	31	22
hrubá miera úmrtnosti	10,19	7,75	13,49	12,68	9,83	9,45	10,28	14,44	15,52	13,12	9,36

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

1.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystťahovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok výrazne negatívny trend. V roku 2016 presahoval počet prisťahovaných počet vystťahovaných o 16 osôb. Najvyššia negatívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2017 a 2021 (- 7).

Saldo sťahovania											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okres Snina HM	-2,75	-4,34	-3,38	-4,69	-5,52	-3,81	-3,5	-4,75	-4,96	-5,57	-3,22
migračné saldo	4	2	-3	16	-7	-2	3	-8	-7	-1	0
hr. miera migr. salda	1,63	0,82	-1,23	6,55	-2,87	-0,82	1,23	-3,3	-2,94	-0,42	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Stakčín. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
prist'ahovaní	19	43	23	40	31	29	23	17	35	29	31
vyst'ahovaní	15	41	26	24	38	31	20	25	42	30	31

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

V sledovanom období počet vyst'ahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2021 - celkovo až 42 vyst'ahovaných. V roku 2023 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 31. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2014, kedy sa do obce prist'ahovalo celkovo 43 obyvateľov. V roku 2023 sa do obce prist'ahovalo 31 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok nevykázal v okrese v sledovanom období v žiadnom roku kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okres Snina HM	-4,78	-7,66	-6,81	-6,8	-9,11	-6,91	-6,48	-8,06	-13,47	-10,47	-6,52
celkový prírastok	-5	2	-15	10	-14	-4	3	-19	-19	-22	-2
hrubá miera celk. pr.	-2,04	0,82	-6,13	4,09	-5,73	-1,64	1,23	-7,84	-7,97	-9,31	-0,85

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2016, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 10. K najvyššiemu celkovému úbytku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2022 (- 22), 2020 a 2021 (- 19).

1.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Stakčín. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2013 pripadalo 4,41. Do roku 2023 bol ich počet na hodnote 5,18.

Počet sobášov											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Snina HM	4,41	4,6	5,3	5,85	6,04	5,7	5,9	3,89	4,67	5,83	5,18
sobášnosť	12	13	13	16	9	7	8	11	10	16	10
hrubá miera sobášnosti	4,89	5,3	5,31	6,55	3,69	2,88	3,29	4,54	4,2	6,77	4,25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci porovnateľná, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2016 a 2022. V prípade rozvodovosti boli hodnoty pod úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2016, 2021 a 2023 a to po 4.

Počet rozvodov											
O. Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023

okr. Snina HM	1,59	1,89	1,82	1,43	1,31	1,67	1,27	1,14	1,38	1,54	1,17
rozvodovosť	2	2	3	4	1	2	1	0	4	2	4
hrubá miera roz.	0,81	0,82	1,23	1,64	0,41	0,82	0,41	0	1,68	0,85	1,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

1.3.7. Veková štruktúra

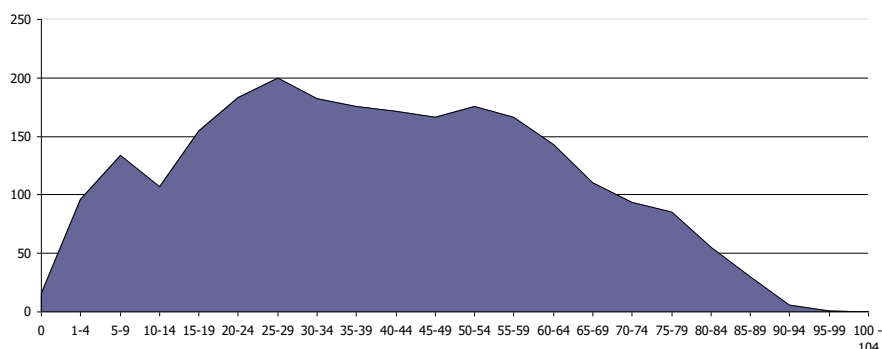
Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	2452	2454	2439	2449	2435	2431	2434	2415	2374	2352	2350
0	16	20	20	26	18	20	25	26	23	12	18
1-4	96	84	76	79	87	86	90	90	91	94	86
5-9	134	136	133	133	126	116	107	100	117	113	114
10-14	107	110	113	116	126	132	137	136	137	134	123
15-19	155	133	135	121	111	108	110	113	119	131	139
20-24	183	182	170	187	168	164	141	141	117	110	101
25-29	200	211	209	197	183	173	182	170	175	158	163
30-34	182	171	166	167	176	187	192	194	180	169	160
35-39	176	184	194	197	194	175	166	153	153	159	175
40-44	171	168	170	181	181	181	185	193	194	192	173
45-49	166	175	171	162	162	172	172	176	173	176	172
50-54	176	176	177	171	167	168	172	171	155	154	163
55-59	166	165	165	161	172	177	173	171	172	168	162
60-64	143	155	144	147	147	161	159	159	149	157	163
65-69	110	115	136	136	144	128	139	129	134	136	146
70-74	94	87	75	88	88	104	108	124	123	124	108
75-79	85	80	92	82	78	76	71	65	73	72	88
80-84	55	60	47	54	62	63	62	66	52	50	50
85-89	30	29	35	31	32	27	28	21	25	32	33
90-94	6	8	7	9	11	12	11	13	10	9	11
95-99	1	5	4	4	2	1	3	3	2	2	2
100 - 104	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0

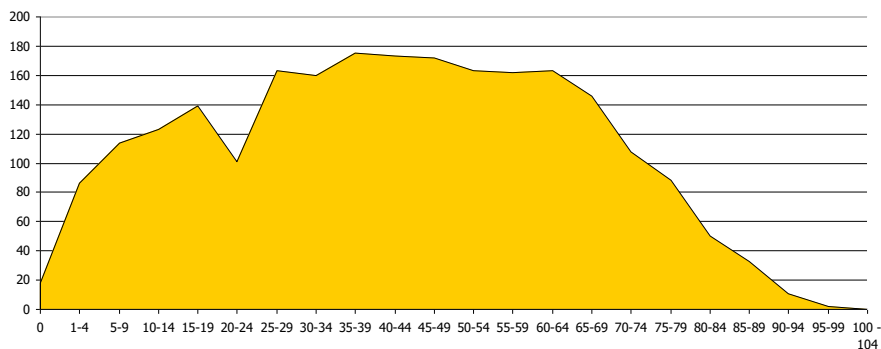
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 65 - 69. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Stakčín.

Veková štruktúra obyvateľstva
2013

2023

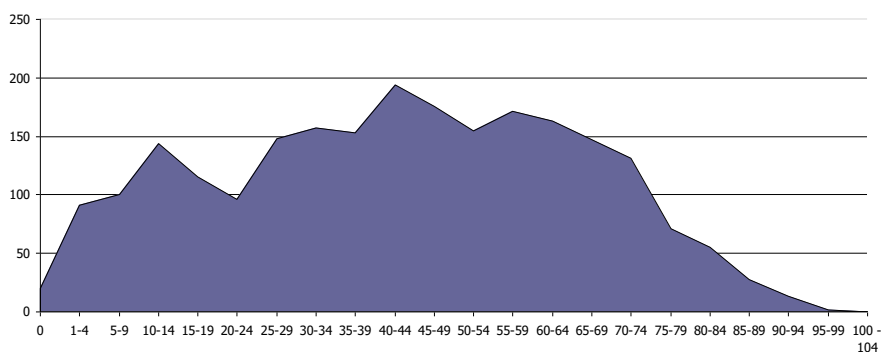
Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k ďalšiemu poklesu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov klesnúť na 2259 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 10 do 14 a 70 do 74.

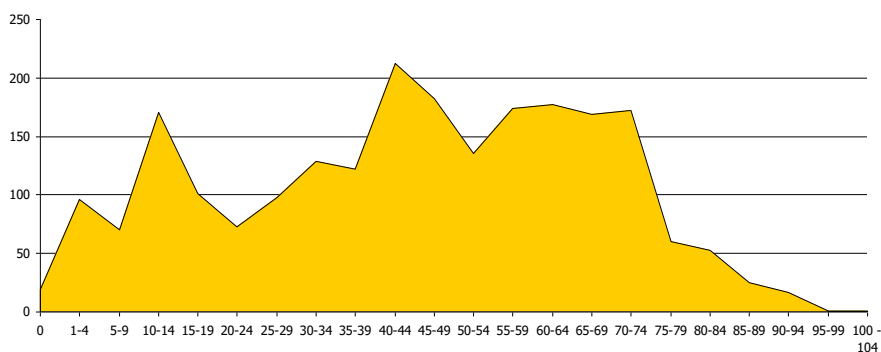
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	2329	2322	2314	2308	2301	2294	2287	2280	2273	2266	2259
0	20	20	20	20	20	20	20	20	20	19	19
1-4	91	92	92	93	93	94	94	95	95	96	96
5-9	100	97	94	91	88	85	82	79	77	74	71
10-14	144	146	149	152	155	157	160	163	165	168	171
15-19	115	114	112	111	110	108	107	106	104	103	101
20-24	96	94	91	89	87	84	82	80	77	75	73
25-29	148	143	138	133	128	123	118	113	108	103	98
30-34	157	154	151	148	145	143	140	137	134	131	129
35-39	153	150	147	144	141	138	134	131	128	125	122
40-44	194	196	198	200	201	203	205	207	209	211	213
45-49	176	176	177	178	178	179	180	181	181	182	183
50-54	155	153	151	149	147	145	143	141	139	137	135
55-59	171	171	171	171	172	172	172	173	173	173	174
60-64	163	165	166	168	169	170	172	173	175	176	178
65-69	147	149	152	154	156	158	160	163	165	167	169
70-74	131	135	139	143	147	152	156	160	164	168	172
75-79	71	70	69	68	67	66	65	64	63	62	61
80-84	55	55	54	54	54	54	53	53	53	53	52
85-89	28	27	27	27	27	26	26	26	26	25	25
90-94	13	13	13	14	14	15	15	16	16	16	17
95-99	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0
100-104	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva

2025

2035

Ďalšie demografické charakteristiky

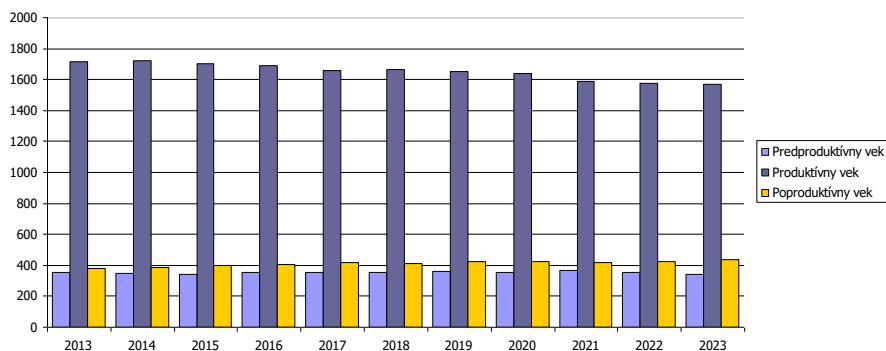
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 57. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 12 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 147.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Predproduktívny vek	353	350	342	354	357	354	359	352	368	353	341
Produktívny vek	1718	1720	1701	1691	1661	1666	1652	1641	1587	1574	1571
Poproduktívny vek	381	384	396	404	417	411	423	422	419	425	438

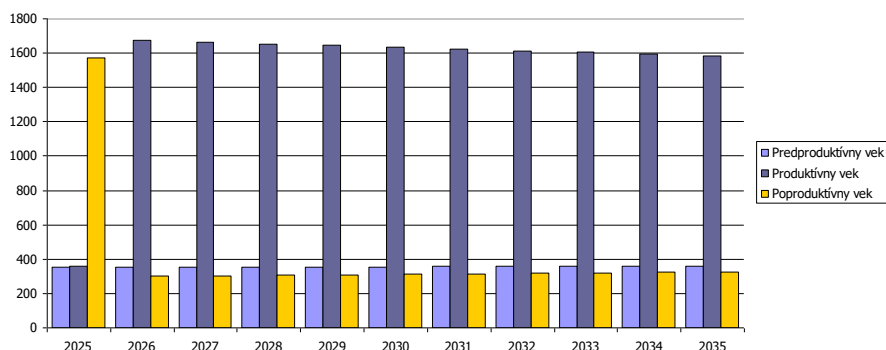
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k poklesu takmer vo všetkých vekových skupinách. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

Do roku 2035 sa predpokladá pokles obyvateľov aj vo vekovej skupine produktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 30 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

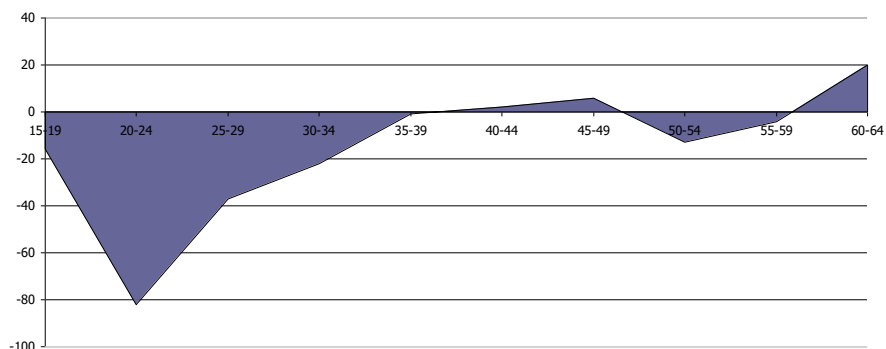
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	355	355	355	355	356	356	356	356	357	357	357
Produktívny vek	1684	1675	1665	1654	1644	1634	1624	1614	1604	1594	1584
Poproduktívny vek	296	299	302	305	308	311	314	317	320	323	326

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2013 až 2023 bol zaznamenaný v skupine 15 až 39 rokov a 50 až 59 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2013 a 2023

Vek	2013	2023	rozdiel 2023 -2013
15-19	155	139	-16
20-24	183	101	-82
25-29	200	163	-37
30-34	182	160	-22
35-39	176	175	-1
40-44	171	173	2
45-49	166	172	6
50-54	176	163	-13
55-59	166	162	-4
60-64	143	163	20

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 76,47 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	1830	76,47	
Maďarská	1	0,04	
Rómská	21	0,88	
Rusínska	365	15,25	
Ukrajinská	41	1,71	
Česká	10	0,42	
Poľská	4	0,17	
Ruská	1	0,04	
Ostatné	1	0,04	
Nezistené	119	4,97	
Spolu	2393		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Snina je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 28657 obyvateľov slovenskej národnosti.

1.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2013 do roku 2023 o 37,18 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na priemernej úrovni.

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Slovenská republika	1 142	1 143	1 123	1 139	1 158	1 224	1 328	1 406	1 377	1 510	1 532
Bratislavský kraj (NUTS 2)	1 227	1 327	1 203	1 338	1 356	1 345	1 488	1 559	1 515	1 574	1 557
Bratislavský kraj	1 227	1 327	1 203	1 338	1 356	1 345	1 488	1 559	1 515	1 574	1 557
Západné Slovensko	1 110	1 132	1 107	1 091	1 138	1 214	1 327	1 417	1 384	1 493	1 518
Trnavský kraj	1 139	1 158	1 148	1 123	1 183	1 275	1 388	1 499	1 457	1 576	1 636
Trenčiansky kraj	1 170	1 187	1 137	1 113	1 140	1 217	1 317	1 405	1 361	1 458	1 558
Nitriansky kraj	1 037	1 064	1 049	1 047	1 102	1 166	1 289	1 364	1 347	1 454	1 386
Stredné Slovensko	1 149	1 097	1 089	1 090	1 105	1 156	1 262	1 360	1 338	1 475	1 556
Žilinský kraj	1 251	1 174	1 157	1 170	1 174	1 240	1 367	1 474	1 436	1 560	1 608
Banskobystrický kraj	1 055	1 026	1 027	1 017	1 042	1 079	1 167	1 257	1 249	1 388	1 502
Východné Slovensko	1 136	1 110	1 137	1 149	1 136	1 241	1 311	1 357	1 335	1 527	1 515
Prešovský kraj	1 143	1 154	1 172	1 157	1 177	1 267	1 330	1 352	1 339	1 550	1 568
Košický kraj	1 129	1 070	1 105	1 141	1 098	1 217	1 295	1 362	1 332	1 505	1 465

Zdroj: 20.8.2024, DataCubes, ŠÚ SR,

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (100,01 €) a bývanie (cca. 88,92 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva obce) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo obce – v meste Prešov, Snina, hlavnom meste Bratislava, Rakúsku, Nemecku, Čechách.

Čisté peňažné výdavky (od r. 2013) v eurách											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	279,51	274,56	301,94	304,56	312,21	318,51	327,98	352,57	365,62	403,44	459,3
Potraviny a nealk. nápoje	65,49	64,64	56,66	57,61	60,21	62,63	65,59	69,27	72,91	76,75	100,01
Alkoholické nápoje a tabak	7,69	7,89	8,09	8,08	8,13	8,41	8,73	9,3	9,69	11,23	10,81
Odievanie a obuv	14,58	13,72	17,55	17,56	18,6	18,57	18,12	14,12	14,71	17,05	15,61

Bývanie, voda, elektrina, ...	53,05	51,32	55,52	54,74	53,65	54,63	58,92	60,96	61,58	58,65	88,92
Nábytok, bytové vybavenie ..	11,5	11,13	14,07	14,19	14,18	14,56	14,61	19,43	19,93	23,87	27,86
Zdravotníctvo	9,57	9,18	10,35	10,67	11,15	11,37	11,94	11,27	12,62	20,18	13,55
Doprava	20,26	20,52	36,04	37,21	40,06	40,98	40,53	30,08	30,09	31,86	46,77
Pošty a telekomunikácie	16,18	16,49	15,32	15,37	15,42	15,37	15,35	15,34	15,82	18,01	18,45
Rekreácia a kultúra	17,17	16,28	14,38	14,52	14,71	14,97	14,77	14,99	15,33	20,2	17,03
Vzdelávanie	0,89	0,69	1,66	1,68	1,69	1,7	1,63	2,14	1,94	2,04	1,63
Hotely, kaviarne a reštau...	19,86	19,14	15,33	16,08	17,14	17,76	18,65	21,17	21,93	26,96	19,93
Rozličné tovary a služby	18,44	18,02	20,12	20,11	20,19	20,47	21,91	32,36	34,17	41,19	38,98
Ostatné čisté výdavky	24,83	25,53	36,86	36,74	37,08	37,08	37,23	52,15	54,9	55,45	59,78

Zdroj: 20.8.2024, DataCubes, ŠÚ SR,

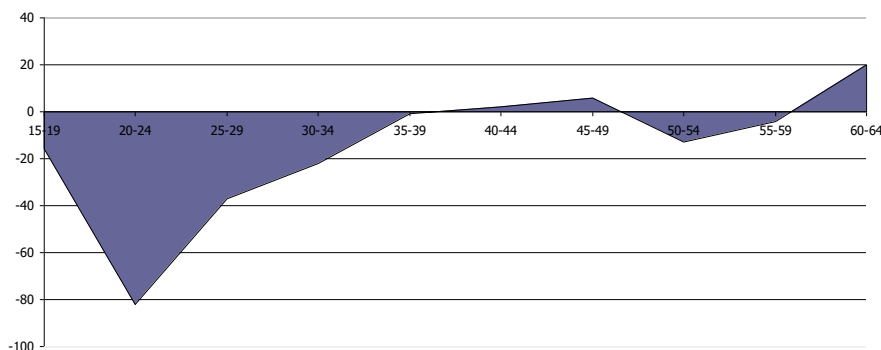
Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie, alkohol a zdravotníctvo. Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary a ostatné výdavky.

1.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2013 až 2023 bol zaznamenaný v skupine 15 až 39 rokov a 50 až 59 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2013 a 2023				
Vek	2013	2023	rozdiel 2023 -2013	
15-19	155	139	-16	
20-24	183	101	-82	
25-29	200	163	-37	
30-34	182	160	-22	
35-39	176	175	-1	
40-44	171	173	2	
45-49	166	172	6	
50-54	176	163	-13	
55-59	166	162	-4	
60-64	143	163	20	

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

1.3.10. Náboženská charakteristika

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Stakčín podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním - pravoslávny - 60,59 %. Pri 5,14 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 6,85 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%

Rímskokatolícka cirkev	349	14,58
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	0,04
Gréckokatolícka cirkev	287	11,99
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,08
Pravoslávna cirkev	1450	60,59
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	5	0,21
iné	12	0,50
bez vyznania	164	6,85
nezistené	123	5,14
Spolu	2393	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

1.4. Vzdelanie a zamestnanosť

1.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním bez maturity - 24,82 %, stredným bez maturity (22,60 %) a so základným vzdelaním - 21,73 %. Obyvatelia bez školského vzdelania boli zastúpení 9,95 %. Obyvatelia sa vysokoškolským vzdelaním boli zastúpení 13,83 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2021		
dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	238	9,95
základné	520	21,73
stredné odborné učňovské (bez maturity)	528	22,60
úplné stredné (s maturitou)	594	24,82
vyššie odborné vzdelanie	95	3,97
vysokoškolské	331	13,83
bez školského vzdelania (15+ rokov)	7	0,29
nezistené	80	3,34

Zdroj: statistics.sk, 2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

1.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou čiastočne bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať prísnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu.

V obci Stakčín táto skupina je zastúpená.

1.4.3. Štruktúra zamestnanosti v obci

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel (22,8 %), zdravotníctvo a sociálna

služby (15,9 %) a vzdelnávanie. Silne zastúpená je verejná správa (9,6 %). Od roku 2013 sa podiel priemyslu na zamestnaní stabilizoval. Najvýraznejší pokles nastal v prípade obchodu a vzdelávania.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE v %											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poľnohospodárstvo, les....	6,3	6,6	7,1	8,0	7,4	9,5	8,2	7,9	8,4	9,7	9,5
Priemysel spolu	22,8	23,3	23,9	23,6	24,7	30,8	31,1	35,2	26,3	22,3	22,8
Priemyselná výroba	18,1	18,5	19,8	19,5	21,2	26,5	27,7	31,7	22,8	17,8	19,2
Dodávka elektriny, ply...	2,1	1,1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Dodávka vody; čistení...	4,2	3,7	3,5	3,6	3,2	3,6	2,9	2,7	2,8	3,3	3,2
Stavebníctvo	4,4	5,1	5,7	2,9	9,3	3,4	8,2	4,9	6,9	7,5	2,5
Veľkoobchod a malo...	9,6	9,7	8,0	11,4	7,2	4,1	5,2	4,9	3,9	4,5	5,2
Doprava a skladovanie	2,0	2,1	2,1	2,1	1,9	1,9	1,5	1,3	1,1	1,2	1,2
Ubytovacie a stravova...	4,8	4,7	4,6	4,7	4,2	4,7	3,8	3,5	3,6	4,2	4,2
Informácie a komunikácia	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Finančné a poisť. činnosti	0,7	0,7	0,7	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,6	0,5
Činnosti v oblasti nehnut.	4,2	4,6	5,0	2,6	1,7	2,1	2,7	2,4	2,4	2,9	2,9
Administratívne a pod...	0,3	0,2	2,0	4,2	6,8	8,4	7,6	7,8	17,2	11,5	9,4
Verejná správa a obra...	13,2	11,5	9,6	9,3	8,0	8,7	7,6	8,7	8,2	7,6	9,6
Vzdelávanie	15,0	15,4	12,5	13,2	12,5	9,4	8,7	8,2	7,7	10,4	10,8
Zdravot. a sociálna pomoc	9,4	10,3	13,2	11,6	10,6	10,7	10,7	10,8	9,8	12,8	15,9
Umenie, zábava a rekreácia	0,4	0,5	0,7	0,6	0,6	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3
Ostatné činnosti	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,2	0,2	0,2	0,7	1,2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v krajskom meste Prešov, okresnom meste Snina, Humennom, hlavnom meste Bratislava, Čechách, Poľsku, atď.. Pracovné príležitosti sa priamo v obci nachádzajú v obmedzenej miere.

1.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

1.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2020 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nezamestnaná spolu	310	313	288	261	165	141	148	226	182	181	142
Nezamestnaní ženy	151	151	140	127	92	85	84	112	102	108	79
% miera nezamest.	18,0	18,2	16,9	15,4	9,9	8,5	9,0	13,8	11,5	11,5	9,0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Nezamestnanosť aj v obci mala za posledných 5 rokov (do roku 2021) klesajúcu tendenciu. V roku 2023 bolo v obci Stakčín 142 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Slovenská republika	13,5	12,3	10,6	8,8	5,9	5,0	4,9	7,6	6,8	5,9	5,1
Kraj Prešovský	19,4	17,5	15,5	13,9	9,7	8,6	8,2	11,4	10,8	10,0	8,4

Okres Snina	20,6	19,1	16,9	14,7	9,3	7,6	7,5	11,0	9,2	8,4	7,5
Muži	19,1	17,8	15,4	12,8	7,7	5,9	5,8	9,6	7,3	6,6	5,8
Ženy	22,6	20,7	18,8	17,2	11,4	9,8	9,7	12,8	11,8	10,8	9,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2023 dosiahla úroveň 9,7 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2013 a 2014 (19,1 a 17,8 %).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 68. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 2516 na 784 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. Snina	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	150	164	162	139	87	68	60	100	71	65	68
B	296	288	224	187	105	104	109	124	97	90	81
C	18	12	11	13	6	11	12	6	4	8	8
D	2 516	2 355	2 032	1 710	1 007	780	654	825	907	791	784

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2013-2023

1.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku nad 50 a skupinu 35 - 49 rokov. V tejto skupine podiel výrazne klesá. K zníženiu podielu dochádza aj v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2023 klesol podiel na 183 osôb.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v osobách											
Okr. Snina	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
15-24	674	663	512	433	211	234	220	283	219	184	183
25-34	1002	914	868	697	420	345	351	464	372	334	309
35-49	1446	1405	1274	1148	736	622	579	733	651	600	578
50 a viac	987	955	888	823	621	551	514	689	559	564	563
spolu	4109	3937	3542	3101	1988	1752	1664	2169	1801	1 682	1 633

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci Stakčín. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 40 do 44 rokov, od 25 do 29 a od 45 do 49 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v august 2024												
Stakčín	UoZ spolu	v tom										n/a
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	
Spolu	131	3	9	17	12	15	22	17	10	15	11	0
Ženy	70	1	7	9	7	5	14	9	7	8	3	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

1.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci Stakčín. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie a nižšie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) august 2024

Stakčín	UoZ spolu	v tom									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a
Spolu	131	0	3	34	80	1	0	2	11	0	0
Ženy	70	0	1	23	38	1	0	1	6	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

- 0 predprimárne vzdelanie
- 1 primárne vzdelanie
- 2 nižšie sekundárne vzdelanie
- 3 vyššie sekundárne vzdelanie
- 4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
- 5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)
- 6 terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
- 7 terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
- 8 terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2022

Za rizikóvu skupinu (uchádzačov o zamestnanie) UoZ najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných (uchádzačov o zamestnanie) UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

1.5.4. Dĺžka evidencie

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Tri najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, 4 až 6 mesiacov. Prvou najpočetnejšou skupinou je skupina nad 48 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v auguste 2024

Stakčín	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	131	16	22	10	12	9	9	9	9	4	6	25
Ženy	70	7	10	4	4	2	7	5	7	3	2	19

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

1.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Obec spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP). Obec spolupracuje s UPSVR Snina.

1.5.6. Aktivačná činnosť

Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Nasledujúca tabuľka prezentuje počty aktivačných pracovníkov v okrese Snina. V roku 2024 bolo 146 obyvateľov v okrese evidovaných na aktivačných prácach.

Aktivačná činnosť	Spolu	v tom								
		A1d	A2a1	A2a2	A2b	A2c2	A2c3	A2c5	A2c6	A5
Prešovský kraj	4586	0	18	80	0	0	0	4471	17	0
Snina	146	0	0	0	0	0	0	146	0	0

AP - aktivačný príspevok

A1d	AP pre občana, ktorý je zamestnaný a má príjem aspoň vo výške minimalnej mzdy platí do 31.3.2024
A2a1	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a za získava nižšie stredné vzdelanie
A2a2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a nezískal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a je žiakom strednej školy v externej forme štúdia alebo študentom vysokej školy v externej forme štúdia
A2b	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa rekvalifikácie
A2c2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s úradom (§52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c3	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MS pre samosprávny kraj (§ 52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c5	AP pre občana, ktorý je v evidencii - podpora udržania pracovných návykov (§ 54 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c6	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ - znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (§ 54 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2d	AP - iné projekty
A5	AP pre občana, ktorý vykonáva dobrovoľnú vojenskú prípravu

Zdroj: ÚPSVaR, 2024

1.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

1.6.1. ŤZP občania

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 40 %. Telesne a zdravotne postihnutý jedinec je jedinec s chybou pohybového a oporného ústrojenstva alebo poškodením nervového ústrojenstva, ak sa prejavuje porušenou hybnosťou a jedinec v stave choroby alebo zdravotného oslabenia. Mentálna retardácia je multidimenzionálny fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správania sa postihnutého človeka od narodenia po smrť. Nasledujúce grafy prezentujú štruktúru počtu a výšky príspevkov v okrese Snina v roku 2024 v mesiaci august.

	Počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov							
	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie	na opatrovanie - počet opatrovaných
POSK	2102	335	7507	13338	11909	5	12067	12463
Snina	71	24	1136	1262	978	0	1933	2015

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2024,

	Čerpanie finančných prostriedkov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov (v eurách)						
	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie
POSK	1627457	37130,8	247049,9	339185,3	544955	305,1	6985046
Snina	43038,07	2768,18	35657,26	32092,66	44753,28	0	1166103

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2024,

Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>, 10.7.2011).

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2012).

1.6.2. Opatrovaní

Opatrovaní sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Obec Stakčín poskytuje občanom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, opatrovateľskú službu občanom obce. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi s trvalým pobytom v Stakčine, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,
- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- donáška uhlia, dreva,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov.

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z.(nepriamo), 132/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z., 77/2015 Z. z., 403/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 355/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 150/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 87/2018 Z. z., 475/2019 Z. z., 69/2020 Z. z., 119/2020 Z. z., 125/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 242/2020 Z. z., 286/2020 Z. z., 318/2020 Z. z., 319/2020 Z. z., 220/2021 Z. z., 252/2021 Z. z., 304/2021 Z. z.). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

1.6.3. Osoby v kríze

V súčasnosti obec nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

V obci môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácemu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

1.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. Nasledujúce zariadenia prezentujú štruktúru poberateľov dávok v okrese Snina (k augustu roka 2024).

Počet poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov										
	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prisp.	Resocializačný prisp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotsky dôchodok	NV - neplatené výživné - počet detí	NV - sirotsky dôchodok - počet detí
POSK	13821	9897	3228	708	743	56	1099	476	1438	650
Snina	520	342	73	22	11	3	47	7	64	9

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2024,

Celková výška vyplatených dávok je prezentovaná v nasledujúcej tabuľke.

Čerpanie finančných prostriedkov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov (v eurách)								
	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prisp.	Resocializačný prisp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotsky dôchodok
POSK	3122601	2458473	350191	107335	257063	6127	118990	49068
Snina	113951	84261	6557	3094	5811	329	5717	538

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2024,

V obci Stakčín významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny. V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní.

1.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Obec Stakčín je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa ((v znení č. 485/2004 Z. z., 532/2007 Z. z., 554/2008 Z. z., 516/2009 Z. z., 336/2010 Z. z., 180/2011 Z. z., 388/2011 Z. z., 411/2011 Z. z., 468/2011 Z. z., 384/2012 Z. z., 433/2013 Z. z., 450/2013 Z. z., 125/2016 Z. z., 234/2017 Z. z., 232/2018 Z. z., 226/2019 Z. z., 383/2020 Z. z., 497/2021 Z. z.) a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení č. 258/2020 Z. z.). Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela mestu mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a mesto vypláca prídavky na jedno dieťa v sume 60 € (rok 2024). Táto suma sa zvýši o 110 eur za kalendárny mesiac, v ktorom nezaopatrené dieťa prvýkrát nastúpilo do prvého ročníka základnej školy.

Sumu prídavku na dieťa vyhlási Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 31. decembra kalendárneho roka. Obec Stakčín zriadilo osobitný účet rodinných prídavkov v banke, kde úrad zasiela rodinné prídavky. Obec Stakčín pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo mestu. Zákom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčasť na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej

školskej dochádzky dieťaťa meste, v ktorej má rodič dieťaťa trvalý pobyt. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

1.7. Analýza verejných sociálnych služieb

1.7.1. Sociálne služby

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- h) pre zotrúvanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Stakčín. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese a obci Stakčín.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Snina. Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na prekvenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Stakčína žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Stakčín potvrdenie, že

občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Stakčín.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Snina	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zariadení	17	12	12	18	13	17	12	11	13	13	13
P.m. k 31.12 spolu	367	328	436	594	504	579	379	385	422	422	422
P.m. v zar. pre seniorov	49	47	126	129	129	135	93	87	87	87	87
P.m. v d. soc. služ. pre PD	7	5	4	3	3	1	1	1	1	1	1
P.m. v D Domovoch	47	46	44	48	48	48	48	48	48	48	48
P.m. v DD pre PD	151	161	173	333	301	369	203	209	234	234	234

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Pri sociálnej vybavenosti sú brané do úvahy viaceré faktory (početnosť výskytu osôb závislých na sociálnych službách, miera závislosti na bývaní v domovoch sociálnych služieb, ekonomické podmienky, demografická a sociálna štruktúra obyvateľstva). Súčasná demografická štruktúra a tendencie jej vývoja (hlavne zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva) vytvárajú tlak na rozširovanie zariadení sociálnych služieb.

Opatrovateľská služba úprava v zákone o sociálnych službách: § 41

pre koho je sociálna služba určená: osoba odkázaná na pomoc inej osoby (na základe posúdenia obce), ktorej stupeň odkázanosti je najmenej II a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách osoba opatrovaná v rámci peňažného príspevku na opatrovanie - najviac 8 hodín mesačne, počas hospitalizácie jej opatrovateľa alebo 30 dní v roku, počas poskytovania odľahčovacej služby opatrovateľovi možné formy sociálnej služby: terénna

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách, v rozsahu určenom obcou na základe sociálnej posudkovej činnosti a zmluvou o poskytovaní sociálnej služby

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva obec na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie obce o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu obce)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnemu poskytovateľovi - obec, úhrada od prijímateľa sociálnej služby, úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške 1,65 násobku sumy životného minima

Názov	Obec Stakčín
Adresa sídla	SNP 574/6, 06761 Stakčín
IČO	00323578
Právna forma	Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Typ poskytovateľa	obec/mesto

Sociálna služba

ID sociálnej služby	6856426
Druh sociálnej služby	opatrovateľská služba
Forma poskytovania	terénna
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
 §41 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z. - FO podľa § 41

Miesto poskytovania	Stakčín
Kapacita	-
Poskytovaná od	29.04.2010
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	12.05.2010

Denný stacionár úprava v zákone o sociálnych službách: § 40

pre koho je sociálna služba určená:

osoba odkázaná na pomoc inej osoby (na základe posúdenia obce), ktorej stupeň odkázanosti je najmenej III

možné formy sociálnej služby: ambulantná

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, stravovanie, rozvoj pracovných zručností, záujmová činnosť, výchova (ak sa poskytuje sociálna služba deťom)

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva obec na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie obce o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu obce)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnemu poskytovateľovi - obec, finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom), úhrada od prijímateľa sociálnej služby

úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške sumy životného minima (1,65 násobok sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie)

Názov	RK Charita n.o.
Adresa sídla	Porúbka 57, 06741 Porúbka
IČO	50330951
Právna forma	Nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ

Sociálna služba

ID sociálnej služby	8563875
Druh sociálnej služby	denný stacionár
Forma poskytovania	ambulantná
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	Deti a mladí dospelí Dospelí

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
§40 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

Miesto poskytovania	Duchnovičova 284/3, 06761 Stakčín
Kapacita	40
Poskytovaná od	02.01.2017
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	04.08.2016

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej

krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobu udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
60-64	163	165	166	168	169	170	172	173	175	176	178
65-69	147	149	152	154	156	158	160	163	165	167	169

70-74	131	135	139	143	147	152	156	160	164	168	172
75-79	71	70	69	68	67	66	65	64	63	62	61
80-84	55	55	54	54	54	54	53	53	53	53	52
85-89	28	27	27	27	27	26	26	26	26	25	25
90-94	13	13	13	14	14	15	15	16	16	16	17
95-99	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0
100-104	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1

1.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím) alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť

Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci zdravotnícky pracovník“). Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri vykonávaní zdravotnej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom obce.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

1.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci Stakčín sa nachádzajú dve predškolské zariadenia a základná škola.

História školy

História školstva v Stakčíne siaha do prvej polovice 19. storočia. Najstaršia správa o školskom vyučovaní pochádza z roku 1846. V tomto období školu v Stakčíne navštevovalo 15 detí. Prvým učiteľom v obci bol Mikuláš Demko, ktorý sa v listinách od roku 1843 uvádza nielen ako stakčinský kantor, ale i ako tunajší učiteľ. Prvá drevená škola stála v blízkosti vtedajšej gréckokatolíckej fary. Predpokladá sa, že bola postavená v 40-tych rokoch 19. storočia. Na jej mieste v období rokov 1905-1907 vybudovali murovanú školu, ktorá sa zachovala dodnes. Škola bola cirkevná až do roku 1945, kedy bola zoštátnená. Zo známych učiteľov v nej pôsobili Peter Staurovský, Vasil' Romža, Eduard Podhajecký, Michal Karpathy a Andrej Chamilla. Zriadenie slovenskej štátnej národnej školy sa datuje do roku 1932. V rokoch 1953-56 v obci existovala jedenásťročná stredná škola s vyučovacím jazykom ukrajinským (predchodca gymnázia). Pre nedostatok ubytovacích miest v obci bola škola presťahovaná do Sniny. V súčasnosti sa miestna základná škola nachádza v budove, ktorá bola postavená v rokoch 1956-1959. Písal sa rok 1959, keď do užívania bola odovzdaná budova novej základnej školy a žiaci po prvýkrát zasadli do lavíc ZŠ v Stakčíne. Uplynulo odvtedy už viac ako 50 rokov, počas ktorých sa tu vystriedalo množstvo žiakov, učiteľov i nepedagogických zamestnancov. Počas existencie školy v Stakčíne sa v nej vystriedalo 7 riaditeľov, 8 zástupcov riaditeľa, takmer 160

pedagogických zamestnancov, z toho 126 učiteľov, tisíce žiakov zo Stakčína, Stakčinskej Rostoky, Kolonice, Jalovej, Ladomirova a Kalnej Rostoky. V súčasnej dobe na škole pracuje 36 zamestnancov. V škole sa nachádza 15 tried a 9 odborných učební. Škola má zriadené a využíva odborné učebne: telocvičňu, posilňovňu, odbornú učebňu pre vyučovanie matematiky a fyziky, odbornú učebňu pre vyučovanie chémie a prírodopisu, dve učebne výpočtovej techniky, školské dielne, školskú kuchynku pre vyučovanie špecifickej prípravy dievčat, školskú knižnicu a spoločenskú miestnosť s kapacitou 150 miest na sedenie. Za budovou školy je viacúčelové ihrisko s umelým povrchom, ktoré môžu využívať nielen žiaci našej školy, ale aj široká verejnosť. Viacúčelové ihrisko bolo vybudované vďaka finančnej podpore Úradu vlády SR a Nadácie SPP. Jedná sa o viacúčelové ihrisko s umelou trávou s oplatením a osvetlením pre loptové hry (10.8.2024, <https://zsstakcin.edupage.org/a/historia>).

Materská škola

Zameranie materských škôl v obci Stakčín je orientované na dlhoročné skúsenosti s výchovou a vzdelávaním. Umiestnenie a aj možnosti, ktoré poskytuje blízke i vzdialenejšie okolie. Stredobodom je dieťa, jeho osobnostný rozvoj a pozitívne formovanie postojov a hodnôt, ktoré počas svojho pobytu v materskej škole nadobúda.

Materská škola je rozdelená do 2 tried v ktorých vyučujú 3 učiteľky. V roku 2023 bolo evidovaných v materskej škole 43 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2013 do roku 2023.

Materská škola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	49	47	42	42	36	42	37	41	42	39	43
MŠ - štátne - triedy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
MŠ - štátne - učelia	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Základné školstvo

Budova základnej školy bola odovzdaná do prevádzky v roku 1959. Komplex sa skladá z budovy základnej školy s telocvičňou a novšej prístavby ŠJ. V škole sa nachádza 15 tried a 9 odborných učební. Odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Spoločenskú miestnosť využívame na besedy a rôzne podujatia organizované školou (karneval, záver školského roka, výchovné koncerty, posedenie pri jedličke). Škola má po rekonštrukcii zabezpečený bezbariérový prístup, úpravy tried a hygienických zariadení pre potreby žiakov so ŠVVP. V školskom roku 2022/2023 sa vymenil školský nábytok v triedach na druhom nadzemnom podlaží. V súčasnom období sú novým školským nábytkom vybavené všetky triedy. V budúcnosti je nevyhnutné zabezpečiť **výmenu školského nábytku v priestoroch ŠKD**. Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale aj naďalej je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, nakoľko časť z vybavenia kabinetných zbierok pochádza ešte z prvotného vybavenia školy. Kabinetné zbierky sa v posledných rokoch doplnili o značné množstvo moderných učebných pomôcok, čo umožnilo tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Vytvorili sa vyhovujúce priestory pre registratúrne stredisko. Postupne boli upravené vonkajšie priestory školy. Za budovou školy je viacúčelové ihrisko s umelým povrchom a vonkajšia posilňovňa, ktoré môžu využívať nielen žiaci našej školy, ale aj široká verejnosť. Exteriér školy je priebežne upravovaný (pravidelné strihanie stromov, kríkov, kosenie trávy). Škola má server, ktorý spravuje komplexnú počítačovú sieť. Priebežne škola vylepšuje počítače SSD diskami. Všetky počítače používajú Office 2019. V budúcnosti sa plánuje **obnova omietok v šatniach**, nakoľko sú v nevyhovujúcom stave. Ďalej je nevyhnutné zabezpečiť **rekonštrukciu budovy ŠJ, výmenu strešnej krytiny a zateplenie budovy ŠJ** (10.8.2024, https://cloud-2.edupage.org/cloud/Sprava_o_vychovno-vzdelavacej_cinnosti_za_skolsky_rok_2022_2023.pdf?z%3Av96e7qZkZJe4Ur7v68QMVgfwMBoPGq3O%2FUedaEYdEqRV%2FpNXENPP4RJOGCVzdF).

V škole je celkovo 11 tried. Vyučuje tu 20 učiteľov. V roku 2023 školy navštevovalo 179 žiakov.

Základná škola											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	222	222	228	219	227	208	201	189	183	184	179
ZŠ - štátne - triedy	14	14	14	14	13	12	11	10	10	11	11
ZŠ - štátne - učitelia	20	22	22	22	19	19	19	18	19	17	20

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Školská jedáleň

V obci Stakčín je k dispozícii 1 školská jedáleň. Kapacita jedálne je 100 miest pri stoloch. V roku 2023 jedálne využívalo 177 stravníkov.

Školská jedáleň											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Miesta pri stoloch	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Stravníci	173	193	186	184	170	154	220	217	165	149	177

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

Školská kuchyňa a jedáleň kapacitne vyhovuje súčasnému stavu poskytovania stravovacích služieb.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrváť na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	20	20	20	20	20	20	20	20	20	19	19
1-4	91	92	92	93	93	94	94	95	95	96	96
5-9	100	97	94	91	88	85	82	79	77	74	71
10-14	144	146	149	152	155	157	160	163	165	168	171

1.7.4. Zdravotnícke služby

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce je dobre riešená. Zdravotnícke služby pre obyvateľov obce sú zabezpečované v zdravotnom stredisku, ktoré je lokalizované v centrálnej časti obce, v rámci sústredenej občianskej vybavenosti. Zdravotné stredisko zabezpečuje ambulantné služby všeobecného (súkromný) lekára. V obci sa nachádza ambulancia detského lekára, stomatologická ambulancia a lekáreň. Z hľadiska priestorových podmienok pre poskytovanie primárnych zdravotníckych služieb zariadenie v súčasnosti postačuje. Zdravotnícka starostlivosť v nemocniciach a rôzna špecializovaná odborná zdravotnícka starostlivosť sa poskytuje v zdravotníckych zariadeniach predovšetkým v Snine a Humennom.

Zdravotnícke služby											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lekárne a výtajne liekov	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
SAPL pre dospelých	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAPL pre deti	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2	2
SAPL stomatológa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	20	20	20	20	20	20	20	20	20	19	19
1-4	91	92	92	93	93	94	94	95	95	96	96
60-64	163	165	166	168	169	170	172	173	175	176	178
65-69	147	149	152	154	156	158	160	163	165	167	169
70-74	131	135	139	143	147	152	156	160	164	168	172
75-79	71	70	69	68	67	66	65	64	63	62	61
80-84	55	55	54	54	54	54	53	53	53	53	52
85-89	28	27	27	27	27	26	26	26	26	25	25
90-94	13	13	13	14	14	15	15	16	16	16	17
95-99	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0
100-104	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1

1.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport

V súčasnosti je v obci riešená športová infraštruktúra vo vyhovujúcej forme. V obci sa nachádza 2 veľké futbalové ihriská, 1 volejbalové ihrisko, tenisový kurt a telocvičňa v rámci základnej školy. V obci sú vybudované 2 detské ihriská a viacúčelové ihrisko. V obci sú činné 3 športové kluby – futbalový, stolnotenisový a paraglidingový klub Vihorlat. Klub pôsobí v okresoch Humenné, Snina a Michalovce, ktoré sa vyznačujú nádherným prostredím a výbornými letovými terénmi, napr. Krivoštianka, Kamenica n/Cir., Nižná Jablonka, Malý Bukovec. Venuje sa voľnému lietaniu, ako i motorovému paraglidingu. Hlavným cieľom je rozvoj a propagácia paraglidingového lietania. (15.8.2024, http://stakcin.eu//index.php?option=com_content&task=view&id=41&Itemid=81).

Rozsah, štruktúra a dostupnosť plôch v obci je dostačujúca. V rámci katastra sa nachádza poľovnícky revír. Športová infraštruktúra je doplnená prevádzkovými budovami – šatne a administratívne priestory športového klubu.

Podpora a činnosť športových klubov

Pôsobia tu 3 športové kluby:

- Obecný futbalový klub Agrifop Stakčín
- Stolnotenisový oddiel Stakčín
- Paraglidingový klub Vihorlat - Klub pôsobí v okresoch Humenné, Snina a Michalovce, ktoré sa vyznačujú nádherným prostredím a výbornými letovými terénmi, napr. Krivoštianka, Kamenica n/Cir., Nižná Jablonka, Malý Bukovec. Venuje sa voľnému lietaniu, ako i motorovému paraglidingu. Hlavným cieľom je rozvoj a propagácia paraglidingového lietania.

Detské ihriská

V obci sa nachádzajú 3 detské ihriská, prvé z nich je umiestnené v areáli materskej školy a je určené pre deti navštevujúce túto školu, ďalšie sa nachádza za budovou základnej školy a najnovšie z nich bolo vybudované v časti obce Parinok v roku 2023.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovinsko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 40 – 44 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
15-19	115	114	112	111	110	108	107	106	104	103	101
20-24	96	94	91	89	87	84	82	80	77	75	73
25-29	148	143	138	133	128	123	118	113	108	103	98
30-34	157	154	151	148	145	143	140	137	134	131	129
35-39	153	150	147	144	141	138	134	131	128	125	122
40-44	194	196	198	200	201	203	205	207	209	211	213

Kultúra

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. V obci sa nachádza funkčný kultúrny dom a obecná knižnica.

Kultúra v obci je orientovaná hlavne na rozvoj folklóru a ľudových tradícií Rusínov, dôkazom čoho sú napr. kultúrne podujatia ako Stakčinský festival ľudového umenia či spoločensko-prezentačné podujatie Ľude pod Nastasom. Ľudové zvyky, tradície a remeslá sú reprezentované taktiež v múzeu rusínskej kultúry, ktoré sa nachádza v obci. V nasledujúcich mesiacoch bude v budove historického kaštieľa vybudované ďalšie múzeum podobného charakteru a tiež galéria, ktoré budú takisto orientované najmä na rusínsku kultúru.

V katastri obce Stakčín sa nachádza 8 národných kultúrnych pamiatok:

- Historický kaštieľ
- Historický park
- Pravoslávny chrám svätej Trojice
- Vojnový cintorín z I. svetovej vojny v Stakčine
- Vojnový cintorín z I. svetovej vojny vo Veľkej Poľane – Hodošik
- Vojnový cintorín z I. svetovej vojny vo Veľkej Poľane – Rotunda
- Vojnový cintorín z I. svetovej vojny v Dare
- Kamenná cesta Porta Rusica

Obec sa snaží o zvelaďovanie a postupné zabezpečenie dobrého stavu uvedených NKP, ale aj ďalších kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa v obci. V najbližších mesiacoch prebehne rozsiahla rekonštrukcia historického kaštieľa a obec takisto plánuje rekonštrukciu vojnového cintorína vo Veľkej Poľane a rekonštrukciu a revitalizáciu historického parku.

Nález bronzovej sekerky

Nález bronzovej sekerky s tulajkou a uškom v chotári obce (rok 1964) dokumentuje praveké osídlenie . Malé sekerky tohto tvaru boli veľmi rozšírené a bežne používané na sklonku doby bronzovej , teda v období na prelome 2. a 1. tisícročia pred n. l. Stopy stredovekého osídlenia boli zachytené na terase , po pravej strane Cirochy , severne od obce.

Drevené kostolíky

Topoľa - cerkva archaniela Michala , postavená okolo r.1700. Je umiestnená na strmom kopci nad dedinou .Obklopuje ju cintorín. V areáli sa nachádza samostatná zvonica postavená v 20. stor. na miestnej staršej .Trojdielna zrubová je prikrýta šindľovou strechou. , z ktorej vyčnievajú dve vežičky. Ikonostas je z polovice 18.storočia.

Ruský Potok - cerkva archaniela Michala z pol.18.storočia , tvorí dominantu obce na jej východnom svahu . Pôvodne bol areál ohradený kamenným múrom s dvoma bránkami . V roku 1956 bola pri cerkvi postavená samostatná drevená zvonica. V šindľovej streche sú veľmi citlivo zakomponované dve vežičky. Ikonostas je z obdobia vzniku stavby .Cenné sú liturgické knihy , ktoré ešte v pol. 17. stor. boli vytlačené v Lvove.

Kalná Roztoka - cerkva sv. Bazila Veľkého , postavená koncom 18.storočia obnovená v roku 1839. Je to trojdielna zrubová stavba s polygonálnou oltárovou časťou . Zvonku je zrub omastený hlinou a je obielený . Ikonostas je z pol.18.stor. Ikona Kristus je tu z roku 1773. Zvonica sa nachádza pred cerkvou a pochádza z 20. storočia.

Hrabová Roztoka - cerkva sv. Bazila Veľkého , postavená v pol.18.stor.Je to trojdielna zrubová stavba , prikrýta šindľovou strechou. Interiér je prevažne barokový z 18.stor. V interiéri sa nachádza zaujímavá skriňa zhotovená v gotickom slohu.

Uličské Krivé - cerkva archaniela Michala z 18.stor.je situovaná uprostred obce. Spočíva na nízkych kamenných základoch. Oltárna časť ma polygonálny tvar. Z mohutnej šindľovej strechy vyčnievajú dve veže s jednoduchými krížmi . Ikonostas pochádza z 18.stor.a je zhotovený v barokovom slohu.

Miestny park

Cenný parkový objekt pôvodne v anglickom štýle s pravidelnou a voľnokrajinárskou úpravou. Nachádzajú sa tu 3 generácie stromov , 19 druhov v 10-tich čeladiach , z ktorých je vzácny najmä dub močiarny s priemerom 120 cm a duglaska tisolistá s priemerom 180cm. Park bol vyhlásený za chránený uznesením Rady ONV v Humennom č.180/1977 zo dňa 26.augusta 1977.Park je v celkovej výmere 2,6295 ha . V parku je vyhlásená stavebná uzávera a zákaz ďalších činností, ktoré by mohli ohroziť jeho kultúrno- historické a prírodné hodnoty.

Kaštieľ v Stakčine

Kaštieľ v Stakčine z druhej polovice 18 .storočia , pôvodne rokokový .Začiatkom 19. storočia prestavaný . V súčasnosti sa tam nachádza kultúrna stredisko . V okolí sa nachádza park , ktorý je zaradený medzi chránené parky Slovenska. Pôvodná stavba predstavovala prízemný blok obdĺžnikového tvaru so stredným arkádovým rizalitom no oboch stranách . pôvodné priečelie sa zachovalo na vstupnej fasáde s rokokovou úpravou mozardnej strechy . Priečelie je zakončené šesťbokými nárožnými vežičkami.

Chrám Svätej Trojice v Stakčine

Postavený v rokoch: 1947 – 1952. Chrám je vybudovaný v novobyzantskom slohu . Charakteristickým znakom je veľká centrálna kupola stojaca na 4 kolónach . Tento chrám má všetky atribúty cirkevnej architektúry . Pôdorys je do tvaru kríža , je smerovaný na východ . Ma tri hlavné časti - prítvor, chrámová loď a oltárna časť (svätyňa svätých) (10.2.2014, http://stakcin.eu//index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=64#pamiatky).

Podpora folklóru a tradícií prostredníctvom kultúrnych zoskupení

Folklór má v našej obci pomerne silné zastúpenie a je reprezentovaný predovšetkým prostredníctvom Stakčínkeho festivalu ľudového umenia, na ktorom sa každoročne predstavia miestne kultúrne zoskupenia. Medzi kultúrne skupiny pôsobiace v obci Stakčín patria: Folklórny súbor Beskyd – spevácky súbor a Folklórny súbor Zaričanka – ženské rodinné spevácke trio.

Miesto a podpora cirkvi v obci

V obci sa nachádzajú 3 kresťanské chrámy: Gréckokatolícky Chrám Ochrany Presvätej Bohorodičky, Pravoslávny Chrám Svätej Trojice, Rímskokatolícky kostol svätého Pia X.

Najväčšie zastúpenie má pravoslávna cirkev. Členovia cirkevnej komunity sa aktívne zapájajú do spoločenského života obce prostredníctvom kultúrno-spoločenských podujatí: Duchovný koncert a Detský ples.

Najvýznamnejšie kultúrne podujatia v obci

- Stakčínsky festival ľudového umenia – festival sa koná každoročne druhý júlový víkend v miestnom parku. Jeho súčasťou sú vystúpenia obecných folklórnych súborov, folklórnych súborov z okolitých dedín, ale aj vystúpenia celoslovensky známych interpretov ľudovej hudby a tanca. Program podujatia je venovaný predovšetkým hudobným a tanečným zvyklostiam rusínskeho etnika.
- Ľude pud Nastasom – toto podujatie je organizované v mesiaci máj a svojim umením a zručnosťami sa na ňom pochvália remeselníci z daného regiónu, ktorý tú ponúkajú svoje výrobky.

- Rockový večer – podujatie sa organizuje každoročne začiatkom septembra. V roku 2023 sa konal 9. ročník tejto akcie, kde sa predstavia rôzne hudobné skupiny, ktoré sa venujú rockovému žánru.

Možnosti finančnej podpory kultúry v obci

Kultúrno-spoločenské akcie v obci sú vo väčšine prípadov podporené zo zdrojov Fondu na podporu kultúry národnostných menšín Kult Minor.

Aktívne zapojenie obyvateľov do kultúry v obci

Obyvatelia, ktorí sú členmi spoločenských organizácií pôsobiacich v obci sa aktívne podieľajú na príprave a organizácii kultúrno-spoločenských akcií v obci. Medzi spomínané organizácie patria napr. Základná organizácia Únie žien Slovenska v Stakčine, Základná organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku Stakčín, Slovenský Červený kríž v Stakčine, Obecný futbalový klub Agrifop Stakčín, Dobrovoľný hasičský zbor Stakčín, Klub vojenskej histórie a strelecký klub Hodošík a ďalšie.

Medziobecná kultúrna spolupráca

Obec Stakčín nadviazala cezhraničnú spoluprácu s obcou Slavonice v Českej republike, s obcou Lutowiska v Poľsku a s obcou Veľké Berezné na Ukrajine.

Verejná knižnica

Obecné knižnice sú verejné knižnice, ktoré poskytujú služby širokej verejnosti. Ich hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí viac ako 11359 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti. Pri Obecnjej knižnici je zriadená čítareň, v ktorej si čitatelia počas výpožičných hodín knižnice môžu čítať knihy a časopisy a diskutovať o nich s ostatnými čitateľmi. V knižniciach je evidovaných cca. 260 stálych čitateľov.

Verejná knižnica											
obec Stakčín	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	10 687	10 741	10 797	10 844	10 939	11 083	11 083	11 083	11 148	11 259	11 359

Zdroj: ŠÚ SR, 2024

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
 - rozšíriť systém permanentiek
 - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
 - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
 - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
 - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre seniorov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov_kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v obidvoch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
20-24	96	94	91	89	87	84	82	80	77	75	73
25-29	148	143	138	133	128	123	118	113	108	103	98
45-49	176	176	177	178	178	179	180	181	181	182	183
50-54	155	153	151	149	147	145	143	141	139	137	135
55-59	171	171	171	171	172	172	172	173	173	173	174

1.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v obci je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydľí, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>, 20.7.2015).

Obecná polícia

Legislatívne postavenie obecnej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje obecnú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. **V súčasnosti obec nemá zriadení obecnú políciu.**

Obecná polícia plní úlohy najmä na úsekoch: ochrany verejného poriadku, zisťovanie protiprávneho konania na území obce, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, odhaľovania a

objasňovania priestupkov. Kompetencie Obecnej polície - spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím a to s využitím kamerového systému obce; zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia; dbá o ochranu životného prostredia v obci; dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach; vykonáva všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu obce; ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom (zákon o priestupkoch) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposluchnutím zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej - dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon; oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce; plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom o obecnej polícii. Obec môže vymedziť obecnej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony. Obecná polícia ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide najmä o: priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky na úseku cestného hospodárstva, priestupky na úseku podnikania, priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi, priestupky na úseku financií a slovenskej meny, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky na úseku kultúry, priestupky na úseku vodného hospodárstva, priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky proti verejnému poriadku spáchané aj porušením VZN obce, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti majetku, priestupky podľa osobitných predpisov (napríklad niektoré ustanovenia živnostenského zákona, zákona o prevádzke na pozemných komunikáciách, občianskeho zákonníka atď.).

Štátna polícia

Policajný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch. Obec spadá do OO PZ Snina, Študentská 13, 069 01 Snina. Do pôsobenia oddelenia spadajú nasledovné samosprávy: mesto Snina a obce Belá nad Cirochou, Čukalovce, Dlhé nad Cirochou, Hostovice, Osadné, Parihuzovce, Pčolinné, Pichne, Zemplínske Hámre, **Stakčín**, Brezovec, Dúbrava, Hrabová Roztoka, Jalová, Kalná Roztoka, Klenová, Kolbasov, Kolonica, Ladomirov, Michajlov, Nová Sedlica, Príslop, Runina, Ruská Volova, Ruský Potok, Stakčinská Roztoka, Strihovce, Šmigovec, Topoľa, Ubl'a, Ulič, Uličské Krivé, Zboj vrátane štátnej hranice s Poľskou republikou od hraničného znaku 1/1 do 1/60.

Monitorovacie a kamerové systémy

V obci v súčasnosti sú inštalované kamerové systémy. Sú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

1.8. Bývanie

1.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. Intenzita novej bytovej výstavby sa zvýšila začiatkom tohto desaťročia. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a

vyhovujúci. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1946 - 1960 a 1961 až 1980. Najmenej bytov bolo vybudovaných do roku 1919.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	3	0,42
1919 - 1945	39	5,45
1946 - 1960	234	32,73
1961 - 1980	257	35,94
1981 - 2000	131	18,32
2001 - 2010	16	2,24
2011 - 2015	15	2,10
2016 a neskôr	15	2,10
nezistené	5	0,70
Domy spolu	715	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 692 (96,78 %), bytové domy (14) a kolektívne a iné zariadenia 3 + 3 (0,84 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	692	96,78
bytový dom	14	1,96
polyfunkčná budova	0	0,00
ostatné budovy na bývanie	2	0,28
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,00
núdzový objekt neurčený na bývanie	1	0,14
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	3	0,42
ostatné	3	0,42
nezistený	0	0,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Stakčín najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 (245) a následne s 5 obytnými miestnosťami (166). Okolo 11,18 % tvorili byty s 2 a 17,43 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytnou miestnosťou boli zastúpené v počte 7.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	7	0,91
2 obytné miestnosti	86	11,18
3 obytné miestnosti	245	31,86
4 obytné miestnosti	126	16,38
5 obytných miestností	166	21,59
6 a viac obytných miestností	134	17,43
Nezistené	5	0,65
Byty spolu	769	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 622 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody mali 58 domov. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 22.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	622	86,99
v dome - vlastná	58	8,11
mimo domu - z verejnej siete	1	0,14
mimo domu - vlastná	1	0,14
bez prípojky	22	3,80
nezistený	11	1,54
Domy spolu	715	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Až 98 domov má vybudovaný septik, prípadne žumpu. Bez kanalizácie bolo 32 bytov (4,48 %) domov. Domácu čističku odpadových vôd malo 0 domov. Pokrytie kanalizačnou sieťou je na 81,12 %.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	98	13,71
prípojka na kanalizačnú sieť	580	81,12
domáca čistička odpadových vôd	0	0,00
bez kanalizácie	32	4,48
nezistený	5	0,70
Domy spolu	715	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

1.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v obci špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nenachádza. Nájomný (štandardný) bytový fond obce v súčasnosti nie je vybudovaný. V blízkej budúcnosti plánuje obec investičné aktivity, ktoré by mali vytvoriť ponuku nájomných bytov.

1.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva možno rozdeliť do 3 kategórií (**V obci Stakčín je uvedená komunita zastúpená**). Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v bytoch alebo domoch, ktoré majú závady ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných

služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v obci sa toho času nenachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočíkareň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku obce umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji obce (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v obecnej koncentrácii (viacero obydlií uprostred majoritnej časti obce – staré opustené budovy v centre obce).

Dobré zdravotné podmienky predpokladajú prístup k vodovodu v domácnosti (alebo k vlastnej studni s pitnou vodou), ku kanalizácii/ žumpu, pravidelnému odvozu odpadu, prípadne prítomnosť hygienického centra.

Čo sa však týka samotného bytového fondu obývaného marginalizovanými skupinami (počtu domácností), ten je z väčšej časti tvorený štandardnými bytovými jednotkami. Subštandardné obydliá sú budované v menšej miere. Chatrče sa v obci nenachádzajú. V obci Stakčín sú nevyhovujúce domy zaradené do subštandardných podmienok. Rómovia žijúci v subštandardných podmienkach žijú zároveň vo vyššej obložnosti, t. j. v jednej bytovej jednotke žije vyšší počet osôb. Výsledok, že značná časť marg. obyvateľov žije v zlých neštandardných podmienkach potvrdzuje aj údaj o priemernom počte obyvateľov v obydliach s nižším štandardom s priemerom na obydlie 6,13 obyvateľov (Popper, Szeghy, Sarkozy, 2009, s.16 - 18).

V obci Stakčín sa takého obydliá nenachádzajú.

1.9. Definovanie zainteresovaných skupín

1.9.1 Zadávateľia

Zadávateľia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov obce, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ustavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci obce ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, obecný úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby obec uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Obec ako účastník komunitného plánovania

A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:

- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
- o tom, kto ho má zabezpečovať (obecný úrad alebo iná poverená organizácia),
- o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
- o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.

B) Poverení pracovníci obecného úradu zabezpečujú:

- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,

- priestory pre rokovanie,
 - potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch obce,
 - vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
 - spracovanie priebežných správ a záverov,
 - vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.
- C) Od začiatku obec Stakčín zverejňovalo zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.
- D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.
- E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- starosta a prednosta,
- príslušné komisie obecného zastupiteľstva,
- obecná rada,
- poslanci obecného zastupiteľstva

1.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- zariadenia sociálnych služieb,
- vzdelávacie inštitúcie,
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v obci Stakčín,
- neziskové organizácie,
- štátna správa,

1.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovovanie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

1.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo

zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka (napr. školy, osobitne špeciálne školy, ...), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky...), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- neziskové organizácie,

1.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- rodiny s deťmi,
- deti a mládež,
- ženy na materskej dovolenke,
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- osoby v kríze
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

1.10.1. Seniori

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách po mohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne pre budili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v obci nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
60-64	143	155	144	147	147	161	159	159	149	157	163
65-69	110	115	136	136	144	128	139	129	134	136	146
70-74	94	87	75	88	88	104	108	124	123	124	108
75-79	85	80	92	82	78	76	71	65	73	72	88
80-84	55	60	47	54	62	63	62	66	52	50	50

85-89	30	29	35	31	32	27	28	21	25	32	33
90-94	6	8	7	9	11	12	11	13	10	9	11
95-99	1	5	4	4	2	1	3	3	2	2	2
100-104	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku v obci narastá. Obec svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriadením zariadení s ambulatnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
60-64	163	165	166	168	169	170	172	173	175	176	178
65-69	147	149	152	154	156	158	160	163	165	167	169
70-74	131	135	139	143	147	152	156	160	164	168	172
75-79	71	70	69	68	67	66	65	64	63	62	61
80-84	55	55	54	54	54	54	53	53	53	53	52
85-89	28	27	27	27	27	26	26	26	26	25	25
90-94	13	13	13	14	14	15	15	16	16	16	17
95-99	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0

1.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, obec zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0	16	20	20	26	18	20	25	26	23	12	18
1-4	96	84	76	79	87	86	90	90	91	94	86
5-9	134	136	133	133	126	116	107	100	117	113	114
10-14	107	110	113	116	126	132	137	136	137	134	123
15-19	155	133	135	121	111	108	110	113	119	131	139

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôbovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	20	20	20	20	20	20	20	20	20	19	19
1-4	91	92	92	93	93	94	94	95	95	96	96
5-9	100	97	94	91	88	85	82	79	77	74	71
10-14	144	146	149	152	155	157	160	163	165	168	171
15-19	115	114	112	111	110	108	107	106	104	103	101

1.10.3. Ženy na materskej dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo Švédsku). V Slovinsku pomáha matkám k rýchlejšiemu návratu do práce dobre organizovaná sieť verejných predškolských zariadení (Vagač, 2011, s.4). Obec do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce.

1.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v obci Stakčín, prípadne Bratislavskom regióne z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobu nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce môžu priniesť najmä štrukturálne reformy ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré obec Stakčín nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s.4).

V obci Stakčín je rómska komunita zastúpená.

1.10.5. Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobu nezamestnanými sa nachádzajú v obci Stakčín najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Tri najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, 4 až 6 mesiacov. Prvou najpočetnejšou skupinou je skupina nad 48 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v auguste 2024												
Stakčín	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	131	16	22	10	12	9	9	9	9	4	6	25
Ženy	70	7	10	4	4	2	7	5	7	3	2	19

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

1.10.5. Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prítoky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

1.10.6. Osoby v kríze (ľudia bez domova, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v obci nie je významne zastúpená. V roku 2024 obec neevidovala v rámci katastrálneho územia **obyvateľov bez domova**. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

2. Strategická časť

2.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

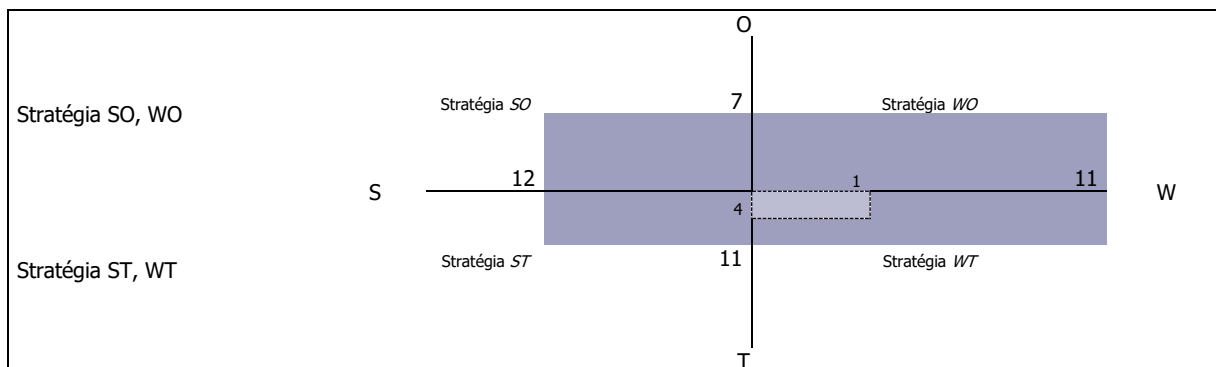
Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

2.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - organizované aktivačné práce, - RK Charita n.o. - denný stacionár, - rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach, - existencia terénnej opatrovateľskej služby, - dobrovoľný hasičský zbor, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia seniorov, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), - organizované malé obecné služby pre nezamestnaných, - blízka alokácia mesta Snina a rýchla dostupnosť mesta Humenné umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu, - prítomnosť Farského úradu v Stakčine s aktivitami v sociálnej oblasti, - Slovenský zväz TP – základná organizácia Stakčín, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zariadenia pre seniorov, - zvyšujúci sa počet obyvateľov v seniorskom veku a nedoriešená starostlivosť o túto skupinu, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zriadenie zariadenia poskytujúceho sociálne služby, - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávaním poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality

<ul style="list-style-type: none"> - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby) a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Prešov, prípade Snina.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Stakčín v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

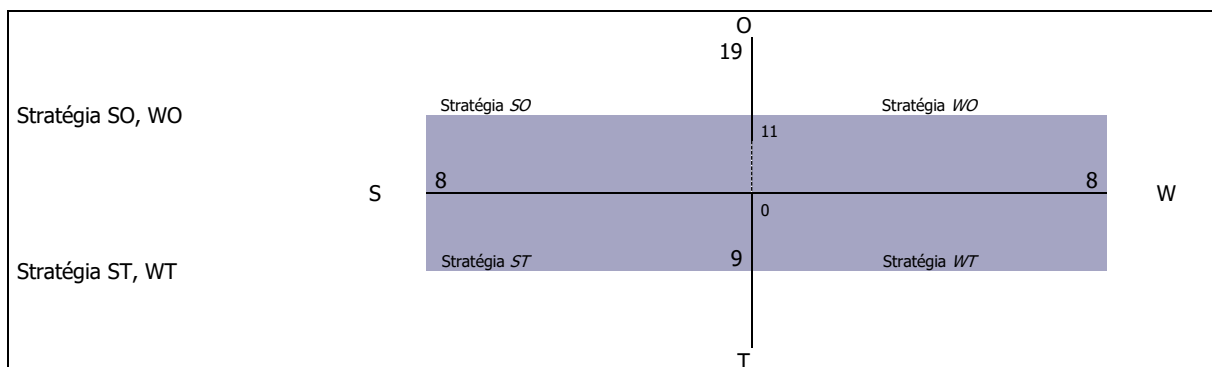
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ organizované aktivačné práce,	1,5	- absencia zariadenia pre seniorov,	1,5
+ RK Charita n.o. - denný stacionár,	1,5	- zvyšujúci sa počet obyvateľov v seniorskom veku a nedoriešená starostlivosť o túto skupinu,	1,5
+ rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach,	1	- nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb,	1,5
+ existencia terénnej opatrovateľskej služby,	1,5	- absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie,	1
+ dobrovoľný hasičský zbor,	1	- nedostatok priestorov pre mládež a dorast,	1
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1	- zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci,	1
+ stretnutia seniorov,	1,5	- nedoriešená sociálna sieť,	1
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...),	1,5		
+ organizované malé obecné služby pre nezamestnaných,	1		
+ blízka alokácia mesta Snina a rýchla dostupnosť mesta Humenné umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu,	1,5		
+ prítomnosť Farského úradu v Stakčine s aktivitami v sociálnej oblasti,	1		
+ Slovenský zväz TP – základná organizácia Stakčín,	1,5		
spolu	14,0	spolu	9,5
výsledok	4,5		

2.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia materskej školy (43 detí v orku 2023), - existencia základnej školy 1-9 (179 detí v roku 2023), - narastajúci záujem zo strany verejnosti o vzdelávacie služby poskytované v obci, - existencia funkčnej telocvične, - aktívna účasť MŠ a ZŠ na verejnom živote v obci, - veľmi dobrá sociálna klíma v obidvoch inštitúciách, - udržiavané vnútorné a vonkajšie prostredie vzdelávacích 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná kapacita materskej školy, - zastarané vybavenie učebni základnej školy, - zastarané vybavenie odborných učebni, - nevyhovujúci stav budovy telocvične – potrebné zateplenie budovy, - nevyhovujúci stav sklenených výplní na budove telocvične, - zavlhnutie stien budovy telocvične – nedostatočné odizolovanie, - absencia zateplenia na budove školskej jedálne,

<ul style="list-style-type: none"> - zariadení, - existencia čiastočne zrekonštruovanej budovy ZŠ, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav strešnej krytiny budovy školskej jedálne, - nevyhovujúci stav sklenených výplní na budove školskej jedálne, - prenikanie vlhkosti v chodbe školskej jedálne – potrebné odizolovanie, - nevyhovujúci stav podlahovej krytiny na 2 NP budovy, - zastarané vnútorné vybavenie školskej jedálne, - nevyhovujúci stav futbalového ihriska pri ZŠ, - zlá technický stav atletického ihriska pri ZŠ, - zlý technický stav bežeckej dráhy, - nedostatočná údržba športových areálov, - neorganizované počítačové kurzy pre dospelých, - nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,
<p><i>Príležitosti</i></p>	<p><i>Ohrozenia</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia objektov škôl a ich dovybavenie, - rozšírenie športových ihrísk, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO a WO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Stakčín v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

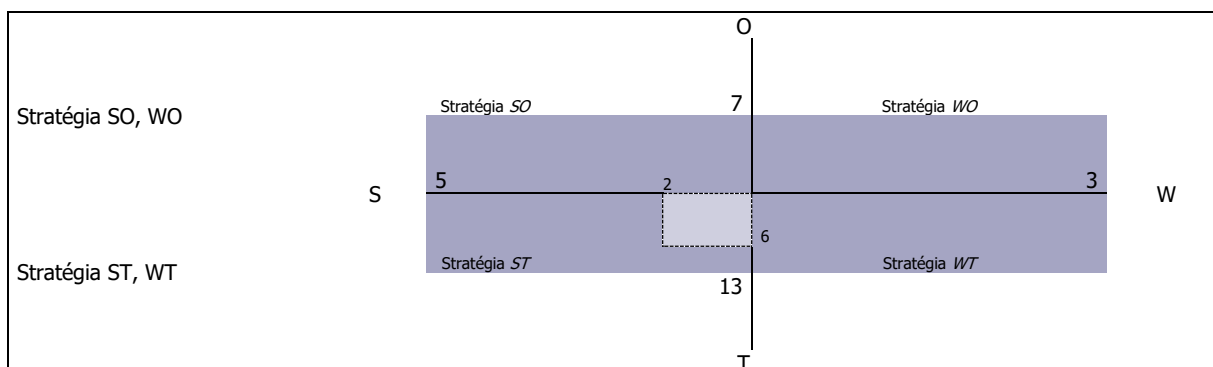
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia materskej školy (43 detí v orku 2023),	1,5	- nedostatočná kapacita materskej školy,	1,5
+ existencia základnej školy 1-9 (179 detí v roku 2023),	1,5	- zastarané vybavenie učebni základnej školy,	1,5
+ narastajúci záujem zo strany verejnosti o vzdelávacie služby poskytované v obci,	1,5	- zastarané vybavenie odborných učební,	1,5
+ existencia funkčnej telocvične,	1,5	- nevyhovujúci stav budovy telocvične – potrebné zateplenie budovy,	1
+ aktívna účasť MŠ a ZŠ na verejnom živote v obci,	1,5	- nevyhovujúci stav sklenených výplní na budove telocvične,	1
+ veľmi dobrá sociálna klíma v obidvoch inštitúciách,	1	- zavlhnutie stien budovy telocvične – nedostatočné odizolovanie,	1
+ udržiavané vnútorné a vonkajšie prostredie vzdelávacích zariadení,	1	- absencia zateplenia na budove školskej jedálne,	1,5
+ existencia čiastočne zrekonštruovanej budovy ZŠ,	1	- nevyhovujúci stav strešnej krytiny budovy školskej jedálne,	1,5
		- nevyhovujúci stav sklenených výplní na budove školskej jedálne,	1
		- prenikanie vlhkosti v chodbe školskej jedálne – potrebné odizolovanie,	1
		- nevyhovujúci stav podlahovej krytiny na 2 NP	1

		<ul style="list-style-type: none"> - budovy, zastarané vnútorné vybavenie školskej jedálne, - nevyhovujúci stav futbalového ihriska pri ZŠ, - zlá technický stav atletického ihriska pri ZŠ, - zlý technický stav bežeckej dráhy, - nedostatočná údržba športových areálov, 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
spolu	10,5	spolu	19,0
		výsledok	8,5

2.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - blízka alokácia mesta Snina a rýchla dostupnosť mesta Humenné umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu, - existencia ambulancie praktického lekára, - existencia 1 ambulancie detského lekára, - stomatologická ambulancia, - existencia lekárne priamo v obci, 	<ul style="list-style-type: none"> - dochádzanie za zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta pre obyvateľov v seniorskom veku, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zdravotný stav obyvateľstva, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu ST. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné zdravotné služby - základnú ambulanciu zdravotnú starostlivosť – všeobecná, stomatologická, detská, gynekologická. Potrebné je riešiť nevyhovujúcu vekovú štruktúru lekárov.

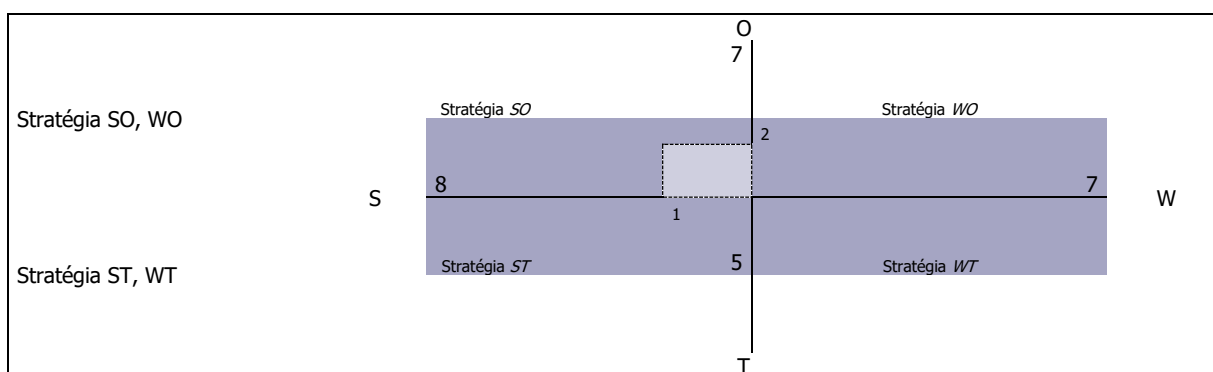
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Stakčín v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ blízka alokácia mesta Snina a rýchla dostupnosť mesta Humenné umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu,	1,5	- dochádzanie za zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta pre obyvateľov v seniorskom veku,	1,5
+ existencia ambulancie praktického lekára,	1,5	- vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti,	1,5
+ existencia 1 ambulancie detského lekára,	1,5	- zdravotný stav obyvateľstva,	1,5
+ stomatologická ambulancia,	1,5	- zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby,	1
+ existencia lekárne priamo v obci,	1,5	- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplýva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1
spolu	7,5	spolu	6,5
výsledok	1,0		

2.1.4. Voľno - časové aktivity

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia futbalového štadiónu, - existencia viacúčelového ihriska, - tenisové ihrisko, - existencia poľovníckeho revíru, - činný futbalový klub, - existencia paraglidingového klubu Vihorlat, - existencia obecnej knižnice, - existencia priestorov pre kultúrny dom, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá kapacita krytých športovísk, - chýbajúce zdroje na obnovu a rekonštrukciu, - dovybavenie a rozšírenie detských ihrísk, - zlý technický stav budovy kultúrneho domu, - zastaralé technické vybavenie domu kultúry, - nedostatočná kapacita na celoobecné podujatia, - nedostatočná modernizácia služieb obecných knižníc,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - existencia priestorov pre budovanie športovej infraštruktúry, - zriadenie malých účelových športovísk na sídliskách, - vybudovať chodníky pre cyklistov, - vytvoriť podmienky pre sprístupnenie školských športovísk pre verejnosť, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu SO. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Obec by sa mala zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

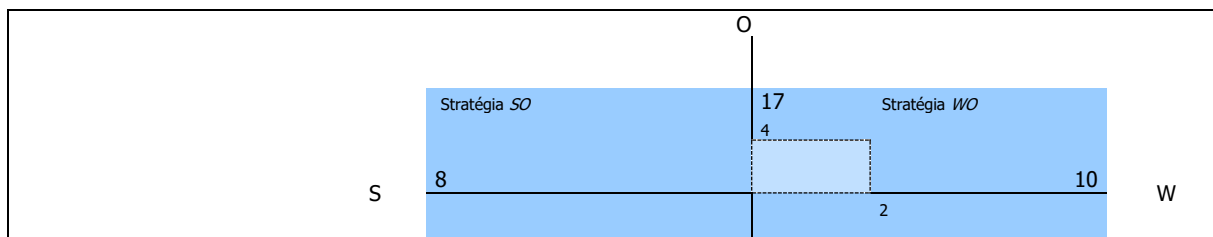
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Stakčín v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

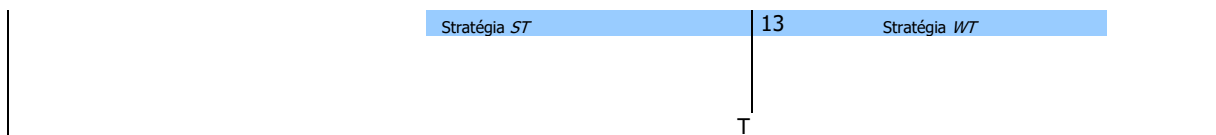
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia futbalového štadiónu,	1,5	- malá kapacita krytých športovísk,	1,5
+ existencia viacúčelového ihriska,	1,5	- chýbajúce zdroje na obnovu a rekonštrukciu,	1,5
+ tenisové ihrisko,	1,5	- dovybavenie a rozšírenie detských ihrísk,	1,5
+ existencia poľovníckeho revíru,	1,5	- zlý technický stav budovy kultúrneho domu,	1,5
+ činný futbalový klub,	1	- zastaralé technické vybavenie domu kultúry,	1
+ existencia paraglidingového klubu Vihorlat,	1	- nedostatočná kapacita na celooobecné	1
+ existencia obecnej knižnice,	1	podujatia,	
+ existencia priestorov pre kultúrny dom,	1	- nedostatočná modernizácia služieb obecných knižníc,	1
spolu	10,0	spolu	9,0
výsledok	1,0		

2.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín, - existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby, - Rozširovania IBV v priestore lokality č. 7 – 8 tis. m², - Rozširovania IBV v priestore lokality č.12 – 4,2 tis. m², - Rozširovania IBV v priestore lokality č. 13 – 6,5 tis. m², - najvyšší počet bytov 3 izbových a 5 izbových v bytovom fonde, - dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet, - narastajúca priemerná obytná plocha bytov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny, cca. 30 bytov nespôsobilých na bývanie, - klesajúca dynamika bytovej výstavby, - potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve obce, - vysoký priemerný vek bytového fondu, - neustále klesajúca hodnota bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu, - odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miest, - obmedzená ponuka pracovných príležitostí v obci, - neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu obce, - nízke príjmy obyvateľstva, - slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť podmienky pre uspokojenie potrieb bývania pre cca 50 % žiadateľov o byt, - vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zatepl'ovanie domov, bytov,...), - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovňavanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zväziť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

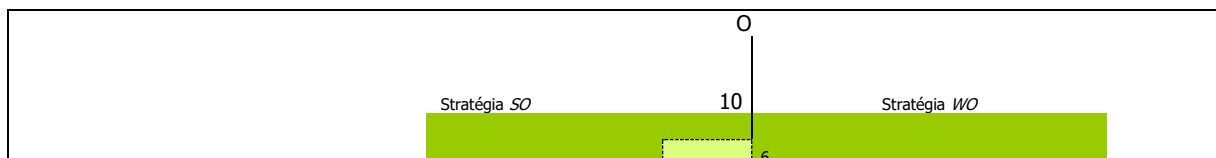
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Stakčín v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

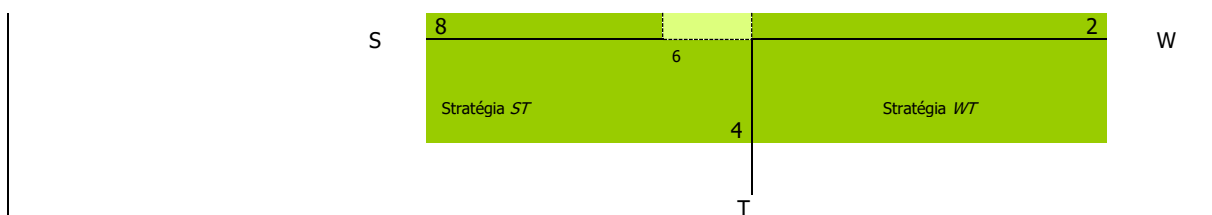
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín,	1,5	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny,	1,5
+ existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby,	1,5	- 29 bytov nespôsobilých na bývanie,	1,5
+ Rozširovania IBV v priestore lokality č. 7 – 8 tis. m ² ,	1	- klesajúca dynamika bytovej výstavby,	1,5
+ Rozširovania IBV v priestore lokality č. 12 – 4,2 tis. m ² ,	1	- potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve obce,	1
+ Rozširovania IBV v priestore lokality č. 13 – 6,5 tis. m ² ,	1	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1
+ najvyšší počet bytov 5+ izbových v bytovom fonde,	1	- neustále klesajúca hodnota bytového fondu,	1
+ dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet,	1,5	- vysoká energetická náročnosť bytového fondu,	1,5
+ narastajúca priemerná obytná plocha bytov,	1,5	- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
		- odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miest,	1
spolu	12,5	spolu	11,5
výsledok	1,0		

2.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - relatívne dobre zabezpečený obecný úrad, - relatívne nízky počet násilných trestných činov, - frekventovaná centrálna časť obce, - existencia verejného osvetlenia obce, - obvodné oddelenie policajného zboru v Snine, - organizované prednášky na školách v rámci návštev polície, - Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách, - zabezpečený odchyt túlavých zvierat, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozširovanie drogovej problematiky v obci, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti obecnej a štátnej polície,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie monitorovacieho systému v obci – inštalovanie kamier na rizikových miestach v obci, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Obec sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu obce.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Stakčín v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ relatívne dobre zabezpečený obecný úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v obci,	1,5
+ relatívne nízky počet násilných trestných činov,	1	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť obce,	1	- nedostatočná prevencia polície,	1,5
+ existencia verejného osvetlenia obce,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1
+ obvodné oddelenie policajného zboru v Snine,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1
+ organizované prednášky na školách v rámci návštev polície,	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1,5
+ Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1,5	- veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže,	1
+ zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	1	- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1,5
spolu	10,5	spolu	10,5
výsledok	0		

2.2. Vízia a poslanie

2.2.1. Vízia

Obec Stakčín je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj, majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvel'ad'ovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Obec v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre **občanov v hmotnej núdzi** obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre **zdravotne ťažko postihnutých a seniorov** obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí **opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania.** Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre

všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Obec Stakčín je bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorila podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Obec vytvorila dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov obce. Bytovú výstavbu zamerala hlavne na **mladé rodiny s deťmi**. Okrem **štandardnej bytovej výstavby** obec uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov obce.

2.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Stakčín v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Stakčín a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom obce. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Stakčín disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním obce Stakčín všetky tieto úlohy realizuje obecná a štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z.

z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ustavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerodovanie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy, ako aj školskej jedálne a mimoškolských záujmových zariadení. Obec v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečí priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Obec pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Prešov.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť obecnej knižnice.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre nájomné bývanie obyvateľom obce bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov obce.

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

2.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Priority KPSS sú definované v súlade s Národnými prioritami:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Ide o národnú prioritu, ktorá nadväzuje na národné priority z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli dostatočne systémovo riešené a účinne naplnené. Aj keď sa pri niektorých druhoch sociálnych služieb pôvodne vymedzených ako komunitné (viď príloha 1 NPRSS 2015- 2020) dosiahlo zvýšenie ich dostupnosti (zvýšený počet prijímateľov, poskytovateľov i vynaložených prostriedkov), vývoj v jednotlivých sektoroch sociálnych služieb bol nerovnomerný. V prípade, že niektoré druhy sociálnych služieb alebo odborných činností podporujúcich komunitný charakter intervencií, nebol podporený z európskych zdrojov, ani z finančného príspevku MPSVR SR, v priebehu rokov sa ich dostupnosť znižovala. Prioritné je preto naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. V súlade so zameraním NP1 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby komunitného charakteru do celkového systému financovania sociálnych služieb. Rovnako je potrebné nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre napĺňanie jej originálnych pôsobností v oblasti sociálnych služieb a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom. Súčasťou NP1 je aj systémové uchopenie a realizácia transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Tieto sú doposiaľ v povedomí verejnosti (laickej i časti odbornej) spravidla chápané len ako „projektový produkt“, vzťahujú sa prakticky výlučne na veľkokapacitné zariadenia sociálnych služieb podmienené odkázanosťou, ktoré sa zapojili do národných projektov. K transformácii a deinštitucionalizácii sa pristupuje najmä v optike „opúšťania domovov sociálnych služieb a prechodu do domčekov“, bez ich dôslednejšieho vzťahovania k potrebe štrukturálnych zmien v celom systéme sociálnych služieb, dokonca v celom systéme verejných služieb poskytovaných najmä na úrovni komunity (zdravotnícke, prepravné, vzdelávacie, iné sociálne, komunikačné, stavebné a iné verejné služby). Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobu dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takejto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obeť domáceho násillia.

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Zdôvodnenie (legitimita):

Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečením, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitnou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Zdôvodnenie (legitimita):

Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevyklučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, že každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory. Osobitne to platí v prípade neformálnej starostlivosti poskytovanej neformálne opatrojúcimi osobami (najmä z okruhu blízkych), kde sa podpora doposiaľ realizovala takmer výlučne nástrojmi náhrady za stratu príjmu z dôvodu intenzívnej starostlivosti (peňažný príspevok na opatrovanie) a základného sociálneho a zdravotného poistenia zo strany

štátu. Nenapĺňala sa potreba podporovať túto cieľovú skupinu v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkovej zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou napĺňania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality“). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb. V oblasti sociálnych služieb bude MPSVR SR naďalej pristupovať k zvyšovaniu kvality v sociálnych službách podporou a modernizáciou dodržiavania kvality poskytovanej sociálnej služby, hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby a stimuláciou previazanosti a účinnosti kontrolných a dohľadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Stakčín nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Stakčín, po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude obec smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja obce, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu možno stanoviť ako dve hlavné cieľové skupiny seniorov a rodiny s deťmi.

2.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby, stravovanie, domov sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

2.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú materská škola, základná škola, s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie. V prípade dospelých obyvateľov sú uprednostňované možnosti na celoživotné vzdelávanie.

2.3.3. Zdravotnícke služby

V obci jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou ambulanciou preferujú obyvatelia aj detskú ambulanciu, gynekologickú a stomatologickú.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám.

2.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome.

2.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v obci.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Sociálne služby	Služby vzdelávania	Zdravotnícke služby	Voľno-časové aktivity	Bývanie	Bezpečnosť
Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer
<p>Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce.</p>	<p>Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.</p>	<p>Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.</p>	<p>Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce.</p>	<p>Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.</p>	<p>Bezpečná obec chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.</p>
c i e l o v é s k u p i n y					
<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - všetci obyvateľia obce 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - ľudia závislí od návykových látok, 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvateľia obce

2.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.),, Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov obce odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov obce. V rámci financovania predmetného programu sa financujú opatrovateľská služba a rozvoz obedov, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti.

Priestorové a vecné vymedzenie

Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz obce. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre obce bude možné

alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľahárne, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie. V tejto súvislosti je potrebné riešenie problémov s neprispôsobivými obyvateľmi, ktorých je potrebné premiestniť do okrajových častí obce v záujme zachovania kultúrno historickej hodnoty a zvýšenia turistickej atraktivity.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb. Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehľbovanie kvalifikácie.

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zriadenia zariadenia núdzového bývania.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba priestorov núdzového bývania.
Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.
Zriadenie nízkoprahového denného centra.

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba materského centra.
Výstavba komunitného centra.

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 1.3.2 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba zariadenia Domova dôchodcov.
Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.

Opatrenie 1.3.3 Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.
Aktivity Obstaranie vozidla.
Personálne a finančné zabezpečenie.

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Elektronický strážca – GPS monitoring.
Aktivity Technické vybavenie.

Podprogram 1.5 Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.5.1 Poskytovanie podporných služieb.
Aktivity Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
Výstavba a zariadenie verejnej práčovne.
Výstavba strediska osobnej hygieny.
Zriadenie požičovne pomôcok.

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.6.1 Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.
Aktivity Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.7.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 1.7.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 1.7.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

2.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch a mimoškolských zariadeniach.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku obec zabezpečuje činnosť a prevádzku materských škôl, základnej školy, školských jedální. V nadväznosti na politiku rozvoja obce počíta s pokračovaním trendu pozitívneho vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá

kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Aktivity	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rozšírenie kapacity materskej školy. Obstaranie zariadenia prístavby materskej školy. Obstaranie moderných technológií tepelného hospodárstva a energetiky (nielen OZE).
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Modernizácia vybavenia ŠKD.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia vybavenia budovy ŠJ. Zníženie energetickej náročnosti budovy ŠJ. Rekonštrukcia strešnej krytiny na budove ŠJ.
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry. Výmena sklenených výplní na budove telocvične. Asanácia budovy telocvične – izolácia a odstránenie vlhkosti. Modernizácia futbalového ihriska pri ZŠ. Rekonštrukcia atletického ihriska s bežeckou dráhou pri ZŠ.

2.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky obce na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade obecných priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľskému motívu, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré obec podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3	Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivity	Dostavba integrovaného zdravotného strediska. Podpora zriadenia ambulancie lekára špecialistu. Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých. Podpora zriadenia gynekologickej ambulancie.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Obec v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v obci, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry v obci. Finančné prostriedky určené na kultúru v obci v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzeá, obecnú knižnicu knižnica, príspevky na kultúrne podujatia a činnosť i.

Program 4. Voľno - časové aktivity

Cieľ 4. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba oddychovej zóny v lokalite Parinok. Dostavba oddychovej zóny v lokalite Kút. Dostavba športovej infraštruktúry v priestore Parinok. Dostavba areálu futbalového ihriska vrátane sociálneho a technického vybavenia.

	Revitalizácia multifunkčného ihriska. Výstavba uzavretej športovej haly. Výstavba work - out ihriska pri futbalovom ihrisku.
Opatrenie 4.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 4.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Opatrenie 4.8 Aktivity	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Komplexné rekonštrukcia priestorov kultúrneho domu š.č.293, Stakčín kaštieľ. Rekonštrukcia fasády kultúrneho domu. Rekonštrukcia a výmena elektrickej rozvodnej siete a rozvodov vody. Rekonštrukcia vykurovacieho systému kultúrneho domu š.č.293, Stakčín kaštieľ. Priestorové dovybavenie domu kultúry. Úprava a architektonické dotvorenie exteriérov kaštieľa. Revitalizácia a modernizácia obecného kina. Rozšírenie a modernizácia obecnej knižnice.
Opatrenie 4.9 Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba letného kina. Podpora kultúrnych podujatí. Dokončenie rekonštrukcie historického kaštieľa. Rekonštrukcia vojnového cintorína vo Veľkej Poľane. Rekonštrukciu a revitalizácia historického parku. Zriadenie múzea rusínskej kultúry v budove historického kaštieľa. Výstavba otvoreného amfiteátra.

2.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území obce. Obec zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1. Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v lokalite Hora (Kopáč). Vypracovanie technickej dokumentácie. Rozširovania IBV v priestore lokality č. 7 – 8 tis. m2. Rozširovania IBV v priestore lokality č.12 – 4,2 tis. m2. Rozširovania IBV v priestore lokality č. 13 – 6,5 tis. m2.
Opatrenie 5.2. Aktivity	Štandardná nájomná bytová výstavba. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba viacpodlažnej bytovej výstavby v lokalite č. 9 – 25,5 tis. m2.
Opatrenie 5.3.	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.

Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zateplenie budov.

2.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky obec realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov obce a majetku a pripravenosť obce riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarimi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov obce a ich majetku. Obec zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí obce v zmysle požiadaviek obyvateľov. Obecná polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext obce. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1. Aktivity	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce. Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.
Opatrenie 6.2. Aktivity	Rekonštrukcia rozhlasu. Rekonštrukcia obecného rozhlasu.
Opatrenie 6.3. Aktivity	Rekonštrukcia budovy DHZ. Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice. Modernizácia vybavenia.
Opatrenie 6.4. Aktivity	Rozšírenie verejného osvetlenia. Rozšírenie verejného osvetlenia. Osvetlenie prechodov pre chodcov.
Opatrenie 6.5. Aktivity	Rozšírenie kamerového systému. Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína. Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce. Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Opatrenie 6.6. Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách. Zvýšenie bezpečnosti na prechodoch pre chodcov v blízkosti MŠ a ZŠ. Riešenie problému s neprispôsobivými obyvateľmi – bezpečnostné akcie. Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.

2.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu Stakčín sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

2.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Stakčín	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Stakčín	10

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.2.1	Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Stakčín	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Stakčín	200

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	o. Stakčín	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Stakčín	20
Opatrenie 1.3.2	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Stakčín	2
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Stakčín	200
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.	Počet sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Stakčín	1
		Počet užívateľov služby.	výsledku	počet	o. Stakčín	50

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	počet	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	počet	20

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie podporných služieb.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Stakčín	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Stakčín	100

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Stakčín	-
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Stakčín	-

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.						
Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z Projektov OPV	výstup	absolútny počet	o. Stakčín	-
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	o. Stakčín	-
Opatrenie 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Stakčín	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Stakčín	-
Opatrenie 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Stakčín	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Stakčín	-
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	o. Stakčín	-
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	o. Stakčín	-

2.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Stakčín	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Stakčín	0	500
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Stakčín	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	0	45
Opatrenie 2.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Stakčín	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	0	180
Opatrenie 2.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Stakčín	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	0	125
Opatrenie 2.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Stakčín	0	1
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Stakčín	0	500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	690	125
Opatrenie 2.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Stakčín	0	5000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Stakčín	0	1500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	0	125

2.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Stakčín	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	10
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	10
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	obec Stakčín	1
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Stakčín	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	2350

2.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 Voľno - časové aktivity

Cieľ 4 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Stakčín	15
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	25
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	500
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	50
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	450
Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	200
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	25
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	50
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	25
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	25
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	obec Stakčín	5
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	55
Opatrenie 4.8	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Stakčín	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Stakčín	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Stakčín	0
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	obec Stakčín	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Stakčín	3500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	obec Stakčín	10

2.4.5. Bývanie

Program 5 Bývanie

Cieľ 5 Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Stakčín	10
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Stakčín	250
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Stakčín	50
Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	o. Stakčín	50
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	o. Stakčín	10000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Stakčín	300

2.4.6. Bezpečnosť

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	o. Stakčín	2
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Stakčín	25
Opatrenie 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.	Pokrytie územia rozhlasom a televíziou	dopad	%	o. Stakčín	100

		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	o. Stakčín	2350
		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet	o. Stakčín	50
Opatrenie 6.3	Rekonštrukcia budovy DHZ.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	o. Stakčín	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	o. Stakčín	200
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet zrekonštruovaných svietidiel	výsledku	počet	o. Stakčín	200
		Zníženie spotreby el. energie	dopadu	%	o. Stakčín	60
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	o. Stakčín	5
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Stakčín	30
		Pokrytie územia	dopad	%	o. Stakčín	60
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných Projektov	výsledok	m	o. Stakčín	5
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	o. Stakčín	2350

2.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

2.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku.						
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.						
Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.					
Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Výstavba priestorov núdzového bývania.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Zriadenie nízkoprahového denného centra.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.						
Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Opatrenie 1.2.1	Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Výstavba materského centra.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

Komunitný plán sociálnych služieb obce Stakčín

Programovacie obdobie 2025 - 2029

	Výstavba komunitného centra.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.						
Cieľ 1.3	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.					
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 1.3.2	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	75	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Výstavba zariadenia Domova dôchodcov.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxika pre starších obyvateľov - prepravná služba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obstaranie vozidla.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.						
Cieľ 1.4	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické vybavenie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Podprogram 1.5. Podporné služby.						
Cieľ 1.5	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.					
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie podporných služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Výstavba a zariadenie verejnej práčovne.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Výstavba strediska osobnej hygieny.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Zriadenie požičovne pomôcok.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržiavania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti						
Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
Opatrenie 1.7.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 1.7.1	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.					
Cieľ 1.1.					
Opatrenie 1.1.1					
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
Cieľ 1.2.					
Opatrenie 1.2.1					
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.					
Cieľ 1.3					
Opatrenie 1.3.1					
Opatrenie 1.3.2					
Opatrenie 1.3.3					
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4					
Opatrenie 1.4.1					
Podprogram 1.5. Podporné služby.					
Cieľ 1.5					
Opatrenie 1.5.1					
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.6					
Opatrenie 1.6.1					
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7					
Opatrenie 1.7.1					
Opatrenie 1.7.2					
Opatrenie 1.7.3					

2.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy, povinnej školskej dochádzky, v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri školách v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje za záujmovú činnosť v školských kluboch.						
Program 2 Služby vzdelávania						
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 2.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rozšírenie kapacity materskej školy.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Obstaranie zariadenia prístavby materskej školy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

	Obstaranie moderných technológií tepelného hospodárstva a energetiky (nielen OZE).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 2.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Obstaranie moderných technológií tepelného hospodárstva a energetiky (nielen OZE).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Dobudovanie modernejších učební pre praktické vyučovanie.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Obnova učebných pomôcok, materiálu a náradia.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Revitalizácia areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, vyvýšených záhonov pre potreby pestovateľských prác, ...).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Dostavba hracích prvkov v areáli školskej záhrady.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia a revitalizácia interiérov šatní.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 2.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia ŠKD.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
Opatrenie 2.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Modernizácia vybavenia budovy ŠJ.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Zníženie energetickej náročnosti budovy ŠJ.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia strešnej krytiny na budove ŠJ.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 2.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výmena sklenených výplní na budove telocvične.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Asanácia budovy telocvične – izolácia a odstránenie vlhkosti.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Modernizácia futbalového ihriska pri ZŠ.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia atletického ihriska s bežeckou dráhou pri ZŠ.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15

4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Opatrenie 2.1					
Opatrenie 2.2					
Opatrenie 2.3					
Opatrenie 2.4					
Opatrenie 2.5					

2.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbalť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Program 3 Zdravotnícke služby						
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba integrovaného zdravotného strediska.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Podpora zriadenia ambulancie lekára špecialistu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Podpora zriadenia gynekologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Opatrenie 3.1					
Opatrenie 3.2					
Opatrenie 3.3					

2.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Program 4. Voľno - časové aktivity						
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Výstavba oddychovej zóny v lokalite Parinok.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Dostavba oddychovej zóny v lokalite Kút.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Dostavba športovej infraštruktúry v priestore Parinok.	350	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Dostavba areálu futbalového ihriska vrátane sociálneho a technického vybavenia.	500	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Revitalizácia multifunkčného ihriska.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Výstavba uzavretej športovej haly.	600	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Výstavba work - out ihriska pri futbalovom ihrisku.	15	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

Opatrenie 4.2 Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.3 Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.4 Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.5 Podporovať talentovanú mládež.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.6 Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti kultúry - knižnica.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce	verejný, tretí sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 4.7 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Stakčín
Opatrenie 4.8 Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Komplexné rekonštrukcia priestorov kultúrneho domu š.č.293, Stakčín kaštieľ.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia fasády kultúrneho domu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia a výmena elektrickej rozvodnej siete a rozvodov vody.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia vykurovacieho systému kultúrneho domu š.č.293, Stakčín kaštieľ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Priestorové dovybavenie domu kultúry.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Úprava a architektonické dotvorenie exteriérov kaštieľa.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Revitalizácia a modernizácia obecného kina.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Rozšrenie a modernizácia obecnej knižnice.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín	
Opatrenie 4.9 Podpora kultúrnych podujatí v obci.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Výstavba letného kina.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Podpora kultúrnych podujatí.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Dokončenie rekonštrukcie historického kaštieľa.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia vojnového cintorína vo Veľkej Poľane.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia a revitalizácia historického parku.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Zriadenie múzea rusínskej kultúry v budove historického kaštieľa.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Výstavba otvoreného amfiteátra.	50	rozpočet obce,	verejný	vysoký	obec Stakčín	

			ŠF EÚ, MK SR	sektor		
--	--	--	--------------	--------	--	--

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					
Opatrenie 4.1					
Opatrenie 4.2					
Opatrenie 4.3					
Opatrenie 4.4					
Opatrenie 4.5					
Opatrenie 4.6					
Opatrenie 4.7					
Opatrenie 4.8					

2.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 5 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.					
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Výstavba plôch IBV v lokalite Hora (Kopáč).	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rozšírovanie IBV v priestore lokality č. 7 – 8 tis. m ² .	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rozšírovanie IBV v priestore lokality č.12 – 4,2 tis. m ² .	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rozšírovanie IBV v priestore lokality č. 13 – 6,5 tis. m ² .	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Výstavba viacpodlažnej bytovej výstavby v lokalite č. 9 – 25,5 tis. m ² .	2500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Zateplenie budov.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 5 Bývanie					
Opatrenie 5.1					
Opatrenie 5.2					
Opatrenie 5.3					

2.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Stakčín
Opatrenie 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Rekonštrukcia verejného rozhlasu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 6.3	Rekonštrukcia budovy DHZ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Modernizácia vybavenia.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie verejného osvetlenia.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Osvetlenie prechodov pre chodcov.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Stakčín
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na prechodoch pre chodcov v blízkosti MŠ a ZŠ.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Riešenie problému s neprispôsobivými obyvateľmi – bezpečnostné akcie.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Stakčín
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Stakčín

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplifikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Opatrenie 6.1					
Opatrenie 6.2					
Opatrenie 6.3					
Opatrenie 6.4					
Opatrenie 6.5					
Opatrenie 6.6					

2.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

PRAVIDLÁ FINANCOVANIA CIEĽA INVESTOVANIE DO ZAMESTNANOSTI A RASTU – PRE PRIJÍMATEĽOV V RÁMCI MENEJ ROZVINUTÝCH REGIÓNOV (VŠETKY KRAJE SR S VÝNIMKOU BRATISLAVSKÉHO KRAJA) A PRE PRIJÍMATEĽOV KOHÉZNEHO FONDU

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
			celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ		ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵		Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
		Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ		ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵		Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
		Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomoci v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ		EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
		Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunit s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatreniasociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarity s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkouhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

2.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 1.1									
Projekt 1.1.1	675	675	574	101	47	0	54	0	0
Cieľ 1.2.									
Projekt 1.2.1	515	515	438	77	36	0	41	0	0
Cieľ 1.3									
Projekt 1.3.1	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Projekt 1.3.2	1 625	1 625	1 381	244	114	0	130	0	0
Projekt 1.3.3	10	10	9	2	1	0	1	0	0

Cieľ 1.4									
Projekt 1.4.1	5	5	4	1	0	0	0	0	0
Cieľ 1.5									
Projekt 1.5.1	400	400	340	60	28	0	32	0	0
Spolu	3 250	3 250	2 763	488	228	0	260	0	0

Casový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	413	413	351	62	29	0	33	0	0
2026	813	813	691	122	57	0	65	0	0
2027	813	813	691	122	57	0	65	0	0
2028	813	813	691	122	57	0	65	0	0
2029	400	400	340	60	28	0	32	0	0
Spolu	3 250	3 250	2 763	488	228	0	260	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
5. Európa bližšie k občanom	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2									

Projekt 2.1	530	530	451	80	37	0	42	0	0
Projekt 2.2	420	420	357	63	29	0	34	0	0
Projekt 2.3	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Projekt 2.4	460	460	391	69	32	0	37	0	0
Projekt 2.5	650	650	553	98	46	0	52	0	0
Spolu	2 110	2 110	1 794	317	148	0	169	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	528	528	448	79	37	0	42	0	0
2026	528	528	448	79	37	0	42	0	0
2027	528	528	448	79	37	0	42	0	0
2028	528	528	448	79	37	0	42	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2 110	2 110	1 794	317	148	0	169	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
4. Sociálnejšia Európa	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
5. Európa bližšie k občanom	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.3. Zdravotnícke služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 3.4	150	150	128	23	11	0	12	0	0
Spolu	150	150	128	23	11	0	12	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	38	38	32	6	3	0	3	0	0
2026	38	38	32	6	3	0	3	0	0
2027	38	38	32	6	3	0	3	0	0
2028	38	38	32	6	3	0	3	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	150	150	128	23	11	0	12	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

2.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 4									
Projekt 4.1	1 895	1 895	1 611	284	133	0	152	0	0
Projekt 4.8	1 190	1 190	1 012	179	83	0	95	0	0
Projekt 4.9	215	215	183	32	15	0	17	0	0
Spolu	3300	3300	2805	495	231	0	264	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)							
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje				Súkromné zdroje	EIB
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje			

	zdroje spolu	Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	825	825	701	124	58	0	66	0	0
2026	825	825	701	124	58	0	66	0	0
2027	825	825	701	124	58	0	66	0	0
2028	825	825	701	124	58	0	66	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3300	3300	2805	495	231	0	264	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
4. Sociálnejšia Európa	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

Cieľ 5									
Projekt 5.2	2 500	2 500	2 125	375	175	0	200	0	0
Projekt 5.3	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Spolu	4000	4000	3400	600	280	0	320	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	625	625	531	94	44	0	50	0	0
2026	1000	1000	850	150	70	0	80	0	0
2027	1000	1000	850	150	70	0	80	0	0
2028	1000	1000	850	150	70	0	80	0	0
2029	375	375	319	56	26	0	30	0	0
Spolu	4000	4000	3400	600	280	0	320	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
ŠFRB

...

2.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 6									
Projekt 6.2	300	300	255	45	21	0	24	0	0
Projekt 6.3	1 000	1 000	850	150	70	0	80	0	0
Projekt 6.4	30	30	26	5	2	0	2	0	0
Projekt 6.5	30	30	26	5	2	0	2	0	0
Projekt 6.6	10	10	9	2	1	0	1	0	0
Spolu	1370	1370	1165	206	96	0	110	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	zdroje spolu								
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	18	18	15	3	1	0	1	0	0
2026	343	343	291	51	24	0	27	0	0
2027	343	343	291	51	24	0	27	0	0
2028	343	343	291	51	24	0	27	0	0
2029	325	325	276	49	23	0	26	0	0
Spolu	1370	1370	1165	206	96	0	110	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
 Plán obnovy a odolnosti
 Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sietovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
5. Európa bližšie k občanom	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
	Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude Správa o realizácii KP, ktorú vypracuje Sociálne oddelenie a Komisia pre sociálnu oblasť.

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci starostky a poslancov obecného zastupiteľstva. Sociálna komisia môže tiež predkladať obecnému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia MZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Komisia Dopadovú analýzu plnenia KP.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky,

alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo obecného zastupiteľstva.

2.8. Monitorovanie

Monitorovanie plnenia KP bude vykonávať Sociálna komisia. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Komisie budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením KP. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na obecného úradu alebo u Koordinátora pre stratégiu.

3. Použitá literatúra

1. Národná stratégia rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030
2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mezianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
3. Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., ...)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šed'ová, M., 2010
12. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
13. Vagač, 2011, s.4
14. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
15. Atlas krajiny SR, 2002
16. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
17. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
18. Partnerská dohoda 2021 - 2027
19. Zmluva o fungovaní Európskej únie
20. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
21. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
22. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
23. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
24. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
25. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
26. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
27. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
28. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
29. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
30. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
31. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
32. <http://www.upsvar.sk>
33. http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx
34. <http://www.nrozp.sk/>
35. <http://www.sodbtn.sk/>

36. <http://datacube.statistics.sk>
37. <https://www.scitanie.sk/>
38. <https://sk.wikipedia.org/wiki>
39. <https://www.meteoblue.com/sk>
40. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
41. <https://www.stakcin.eu>
42. ÚPN Stakčín, URŠ Stakčín, 2008
43. PHSR Stakčín,
44. <https://msstakcin.webnode.sk/>
45. <https://zsstakcin.edupage.org/a/dokumenty?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQxMCZzdWJwYWdlPTEmc2tnZHllYXI9MjAyNA%3D%3D>
46. <http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/13.doc>
47. Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002
48. http://www.skold.sk/priehrady/nova_databaza_priehrad/vd_starina/
49. <http://www.sopsr.sk/nppoloniny/sk>

Obsah

0.	Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	3
0.1.	Princípy, zásady a ciele	4
0.2.	Definovanie skupín sociálnych služieb	6
0.3.	Legislatívne súvislosti	7
0.4.	Východiská	7
0.5.	Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	12
1.	Sociálno – ekonomická analýza	13
1.1.	Základná charakteristika obce	13
1.2.	Popis lokality	24
1.3.	Demografický vývoj	26
1.4.	Vzdelanie a zamestnanosť	37
1.5.	Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	38
1.6.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	41
1.7.	Analýza verejných sociálnych služieb	44
1.8.	Bývanie	56
1.9.	Definovanie zainteresovaných skupín	59
1.10.	Definovanie cieľových skupín	61
2.	Strategická časť	64
2.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	64
2.2.	Vízia a poslanie	72
2.3.	Definovanie priorít, cieľov, zámerov	75
2.4.	Merateľné indikátory	86
2.5.	Akčné plánovanie	90
2.6.	Finančné plánovanie	101
2.7.	Hodnotenie	111
2.8.	Monitorovanie	111
3.	Použitá literatúra	112

 SCARBEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:
P.O.Box. č. 8
Banská Bystrica
974 09

tel: 0907 439 224
0911 439 224
e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
scarabeo.sk@gmail.com

Sídlo:
Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica
974 09